

OUD – DUIVENDRECHTSE SAECKEN

NUMMER 1, JAARGANG 5, FEBRUARI 2008

BINNEN EN BUITEN DE BANNE

Uitgave onder auspiciën van de Stichting Oud - Duivendrecht

De minimumbijdrage in de drukkosten van dit blad bedraagt € 1,50

Bij de kaart op het voorblad: Situatie rond 1300.

Oude Aemstel heet nu Ouderkerk aan de Amstel, Nieuwe Aemstel heet nu Amstelveen. Duivendrecht, niet vermeld, ligt aan het einde van de Oudekerkerlaan, aan de zuidkant van het Dyemer Meer. Tussen Duivendrecht en Aemstelredam, ter plaatse van de latere Oranje Nassaukazerne in Amsterdam-Oost, lag het plaatsje *Oetewael*. Het heette ook wel *Houtewaal* en kwam in 1658 binnen de stadswallen. De tegenwoordige Linnaeusstraat heette vroeger Oeterwalerweg. De oude naam leeft nu nog voort in Oeterwalerstraat (die vroeger Noordstraat heette) naast het voormalig Burgerziekenhuis. In deze buurt kwam Rembrandt veel om te tekenen.

[J.H.Kruizinga, *350 jaar Watergraafsmeer 1979*, 83 en 96; dr. L. Jansen en Ir. A. van Gelder, *Geboorte en wedergeboorte van de Dapperbuurt*, O.O. 1960, 61 en 128.]

INHOUDSOPGAVE “BINNEN EN BUITEN DE BANNE VAN DUIVENDRECHT”

OUD-DUIVENDRECHTSE SAECKEN NUMMER 1 5^E JAARGANG FEBRUARI 2008

Kaart ca 1300	01-02
Inhoudsopgave	03
Kaart ca 1900 en de kerktoren in het Tumpmeer	04-05
De komst van het Amstelbusiness Park	06-07
Straatnamen ABP	08
Groeiringen van de Amstel	09-10
De Duivendrechtsekade Cinetone	11
De Watergraafsmeer: Tolhuis, Stoomtram, Lustoord en Voetbalstadion	12-17
Van de Meer naar de Duivendrechtse Vaart <i>Wil Bart</i>	18-20
Agrarische namen voor een bakstenen en betonnen dorp	21-23
Diemen in beeld <i>John Haen</i>	24-29
Roempie trappen en slierten <i>Ig Vermeulen</i>	30-31
25 november 1968 de eerste bewoning in de Bijlmer	32 en 35
Al 59 jaar Bijlmer <i>Kees Bieshaar</i>	33-34
Schoolfoto's <i>Hannie Tetteroo</i>	36
(Wetensw-) aardigheden	37
Betalings- en redactiegegevens	38
De Bijlmermeer 40 jaar terug	39-40

Bij dit nummer hoort een losse bijlage over de grensherzieningen 2006 en de herindelingen.

Met een vooruitblik op de toekomstige ontwikkelingen binnen en buiten de banne.

Met dank aan Rob Veldhuyzen van Zanten

In dit eerste nummer van ODS van 2008 is te lezen én te zien hoe Duivendrecht, een van de 3 kernen van de gemeente Ouder-Amstel (samen met Ouderkerk aan de Amstel en Waver) , steeds meer ingesloten is geraakt door de omgeving. *In en om* het dorp Duivendrecht is en wordt alles ‘volgerommeld’. Het gaat de komende tijd veel verder dan een woonwijkje hier, een bedrijventerreintje daar. Megaprojecten staan op de rol.

Duivendrechters, die hier geboren en getogen zijn, – en al decennia lang hun dorp zien verstenen - én de inwoners, die Duivendrechters geworden zijn, uit(t)en bij de SOD hun grote bezorgdheid over de plannen van ons gemeentebestuur voor gebieden binnen én buiten ons dorp. De stichting, opgericht 4 juni 1998, is volgens haar statuten: vóór behoud van het landelijke en historische karakter van Duivendrecht. En tegen verdere verstedelijking. Het is duidelijk dat de SOD blijft strijden voor een dorps kern.

Samen met de beleidsmakers wil de SOD de ideale balans vinden tussen de 3 P’s: People, Profit en Planet. En voegt daar zelf graag een 4e P van PASSION aan toe, als de Stichting ziet en hoort hoe Duivendrechters knokken voor een dorps, groen en autoluw Duivendrecht. “De grenzen zijn bereikt”. Planbureaus maken rapporten, schetsen en drukken alles in geld uit. Zelfs van groengebieden en sociaal geluk wordt een kosten-batenanalyse gemaakt. Het *profit* wordt nu sterk geaccentueerd. Het evenwicht tussen de 4 P’s moet haalbaar zijn.

De redactie.

Ca 1900 met o.a. De Amsteldijk, de Omval, Watergraafsmeer, de Weespertrekvaart, de Klein- en Groot-Duivendrechtse Polder, Ouderkerk, met de Ouderkerkerlaan en de Diemerlaan naar Diemerbrug, en Oud-Diemen. De Venserpolder, Bijlmer Meer- en Nieuwe Bullerwijk Polder.

VOORWOORD: BEGON HET MET EEN KERKTORENTJE IN HET MEER?

Met opmerkelijke stellingen over de geschiedenis van Diemen en omstreken heeft prof. Piet van Reenen de hele geschiedschrijving van de regio op zijn kop gezet. De Amstel stroomde oorspronkelijk naar het zuiden. Het deel dat nu binnen de stad ligt is een kunstmatige verlenging van de oorspronkelijke rivier. De Linnaeusstraat is de oudste straat van Amsterdam. En het oudste Duivendrecht lag op De Nieuwe Ooster.

- De emeritus hoogleraar Taalkunde aan de Vrije Universiteit, zal zelf aan de Stichting Oud-Duivendrecht - 4 juni aanstaande bij het 10-jarig bestaan van de SOD – nog veel meer laten horen en zien over zijn spectaculaire bevindingen.

Eigenlijk begon het allemaal met een grondige bestudering van oude plattegronden door Bart Ibelings en hem zelf. Daarbij vielen een paar losse details op, die bij nader inzien veel met elkaar te maken bleken te hebben. Bij het bestuderen van geschreven bronnen, oude kaarten en archeologische gegevens kwamen ze al snel tot een paar opmerkelijke conclusies.

- Bart Ibelings had uit het archief van Dordrecht een fraaie kaart opgedoken uit 1555, gemaakt door de koster van de Oude Kerk in Amsterdam. Daarop is ook *het Watergraafsmeer* te zien, toen dat nog water was en vaak ook Diemermeer genoemd werd. En daar leek midden in het water een kerktorentje te drijven! Zou daar ooit een kerkje gestaan hebben, waaraan die koster nog wil herinneren?. Op een kaart van Pieter Bruinsen staat ‘Het Diemer of Watergraafs Meer in het Jaer 1531’. Rechtsboven, dat is het zuidwesten, is een weg naar Duivendrecht te zien die op het meer doodloopt: dat is de huidige Rijksstraatweg te Duivendrecht.

- En midden onder, aan de noordkant, is een weg te zien van het meer naar de ‘Outewalerbrugh’. Dat is de oude Oetewalerweg, de huidige Linnaeusstraat. In dat meer heeft Bruinsen de ‘Afgespoelde landen door het Meir’ ingetekend. Aan de zuidkant, in het verlengde van de latere Rijksstraatweg, stak ooit een landtong (een ‘tump’) uit, die vrijwel aansloot op die Oetewalerweg. En die tump lag duidelijk zo’n beetje waar die koster het kerkje tekende.

Dat bevestigde het al eens eerder geuite vermoeden dat onze Rijksstraatweg en de Linnaeusstraat ooit één en doorlopende weg waren, dwars door het Watergraafsmeer heen. Daar lagen tot ongeveer 1350 twee meren: het Watergraafsmeer in het westen en het Diemermeer in het oosten. Dat laatste kan hetzelfde zijn geweest als het in oudere teksten genoemde Tumpmeer, dat historici tot nu toe nooit konden lokaliseren.

Op die landtong, die tump, stond dus een kerkje, naar idee van Van Reenen dat van het **oudste Duivendrecht**. (Dat was ongeveer waar in 1894, lang na de laatste drooglegging van de Watergraafsmeer, de Nieuwe Oosterbegraafplaats werd aangelegd.)

- En daarmee wordt weer eens op een andere manier de naam Duivendrecht verklaard: een verbastering van ‘de overdrecht’, een overzetplaats over de drecht – zeg maar de sloot tussen de landtong in het meer en het zuidelijke uiteinde van de Oetewalerweg, de Linnaeusstraat.

De route Rijksstraatweg/Linnaeusstraat is in feite een westelijk zijtak van een kaarsrechte weg van Ouderkerk naar Oud-Diemen: de Burgemeester Stramanweg en de Oud-Diemerlaan zijn daar restanten van. Omdat het allemaal één project lijkt te zijn geweest en Oud-Diemen blijkens de opgravingen uit omstreeks 1070 dateert, is ook het rechte Amstelstuk toen waarschijnlijk gegraven en dateert de oude Oetewalerweg uit diezelfde tijd. Daarmee is de huidige Linnaeusstraat de oudste straat binnen de huidige Amsterdamse stadsgrenzen. (De Nieuwendijk en de Warmoesstraat ontstonden pas een halve of driekwart eeuw later.)

Een interview met Piet van Reenen staat op pag.48 t/m 52 van Ons Amsterdam, februari 2007.

De kaart van het Amstelland, die bij de nieuwe bevindingen over de regio-geschiedenis hoort, is in het groot en klein te koop in het Gemeentelijk Historisch Museum van Ouder-Amstel.

<http://www.museumouderamstel.nl/pagina/nl/Informatie/Prijzen-publicaties>

DE OMVAL

De hoogste toren van Amsterdam is genoemd naar de beroemdste kunstenaar die ooit in de stad heeft gewoond. Deze 'Rembrandtoren' is 135 meter hoog en zowel overdag als 's nachts (met knipperlicht) van verre zichtbaar. De toren staat naast het Amstelstation. Hij staat ook bij de Omval, een stuk land gelegen aan een bocht in de rivier de Amstel. In Rembrandt's tijd was dit een landelijk gebied waar veel Amsterdammers naartoe gingen voor een plezierig dagje uit. De Omval was oorspronkelijk een landtong tussen de in 1629 ingepolderde Watergraafsmeer en een uitstulping bij de bocht in de Amstel. Die uitstulping werd Windrak ('wint rack') genoemd. De Omval zelf werd genoemd naar een bouwval van een huis dat hier ooit stond.

De zichtlijn van de Weespertrekvaart bij reikt naar de Omval

Rembrandt laat ons in een ets uit 1645 een gezicht op de Omval zien. In het afgelopen Rembrandtjaar 2006 is deze ets, die te zien is in het Rembrandthuis, veelvuldig besproken. Op de Amsteldijk staat een man met een breedgerande hoed op zijn hoofd. Boven zijn schouder is de ingang zichtbaar van de ringvaart om de Watergraafsmeer. Daar staat ook een van de molens die het water uit de polder moesten wegmalen. Helemaal rechts is het donkere gat van een gemetselde doorlaat voor het opgepompte water zichtbaar. Zeilbootjes liggen aangemeerd in de buurt van wat huizen. Over de Amstel wordt een gezelschap geroeid in een tentschuitje. Maar de hoofdrol in de ets wordt gespeeld door een knoestige wilg. In de schaduw van de boom zit een paartje verscholen. De jongen zet het meisje een bloemenkrans op het hoofd.

De Breitner-en de Mondriaantoren zijn de andere torens die deel uit maken van een hoogbouw van drie kantoortorens op de locatie De Omval aan de Amstel.

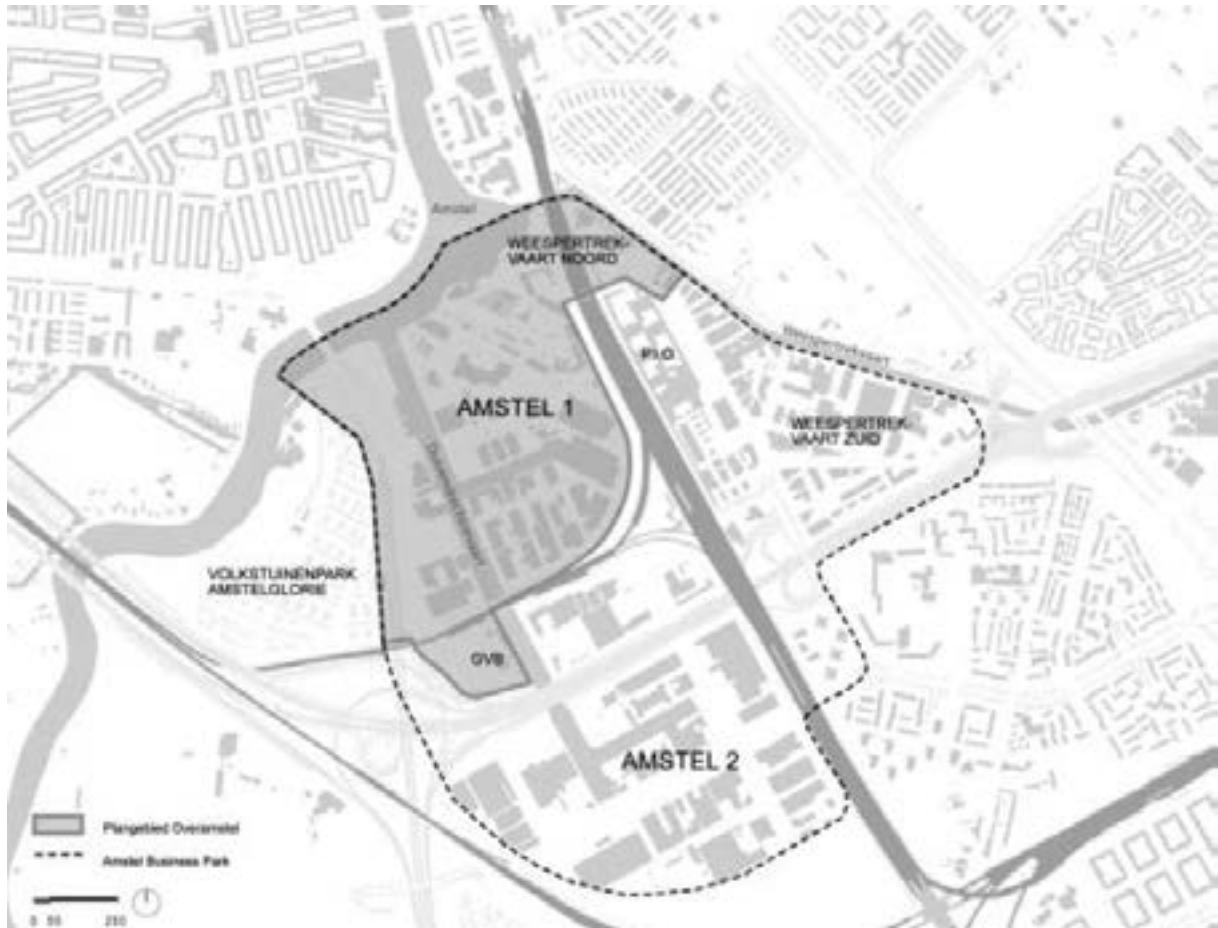

Piet Mondriaan 1872-1944 schilderde tussen 1905 en 1908 boerderij Weltevrede in Duivendrecht.

Mondriaan maakte verschillende versies van één motief:

- onder verschillende atmosferische omstandigheden,
- in verschillend formaat,
- met wisselende technieken.

Compositie studie, 1905 of 1907 houtskool op blauwgrijs papier, 46,3x60cm
Art Gallery of Ontario

P O Penitentiaire Inrichting Overamstel

Rechts onder ligt Duivendrecht.

Het grootste deel van de grond op het AMSTEL BUSINESS PARK is eigendom van de gemeente Amsterdam. Toch valt het bestuur van het gebied onder twee verschillende gemeentebesturen. Het noordelijke deel van Amstel I en Weespertrekvaart valt onder de gemeente Amsterdam en het zuidelijke deel van Amstel I en het gebied Amstel II valt onder de gemeente Ouder-Amstel.

In 1920 annexeerde Amsterdam de Amsteloever (het huidige Overamstel en de Omval). Hierdoor gingen de beroemde Duivendrechtse kade en de Omval naar Amsterdam. Aan de Duivendrechtsekade werden stomme films gemaakt (de eerste van Nederland) en aan de Omval stond o.a. Blocker Cacaobedrijf. Aan de Omval staat vandaag de dag de Rembrandt-, de Mondriaan-, en de Breitnertoren.

Overamstel is een naam voor een gebied aan de Amstel dat al diverse namen heeft gehad. Tot eind 19de eeuw was het een naamloos weidegebied. De vestiging van de Zuidergasfabriek begin 20ste eeuw was het eerste teken van de oprukkende stad.

In de wederopbouwperiode maakte het industrieterrein een enorme groei door en kreeg de nonsense naam Amstel I. Toen eind jaren '90 op het terrein chique kantoren verrezen kreeg het de modieuze naam Amstel Business Park.

Een gloednieuw stadspark in het buitendijkse gebied tussen de Amstel en de Korte Ouderkerkerdijk moet nu één van de hoofdattracties van de nieuwe wijk worden. Ook bestaan er plannen om in de bocht van de rivier, naar voorbeeld van Berlijn, een drijvend zwembad te realiseren. Dat moet een enorme blikvanger worden. Het sluit bovendien aan op de historie. Vroeger werd op deze plek namelijk volop in de rivier gezwommen.

Op de Omval stond tot 1964 een deel van de voormalige cacao-fabriek Blooker. Het portiershuisje hiervan uit 1886 is in 2003 opnieuw opgebouwd en doet nu dienst als café.

Blooker is de naam van een voormalige cacao-fabriek die in 1824 in Amsterdam werd opgericht en tot 1962 heeft bestaan. In de molen De Vriendschap aan het Oetgenspad 133 waar vroeger verf en tabak mee werd gemalen begon Jurriaan Blooker in 1798 voor 2200 gulden zijn snuiftabak-fabriek.

Twaalf jaar na zijn dood begonnen zijn zoons Johannes (†1858) en Cornelis (†1836) in 1813 hun chocoladefabriek. Na enkele uitbreidingen en een grote brand verhuisde de 'Stoom-Chocolaadfabriek' in 1886 naar een nieuwe locatie in Amsterdam, aan de Weesperzijde en de Omval, waar nu de Rembrandttoren staat. In zijn bestaan heeft het bedrijf verschillende namen gevoerd, waaronder *Zeeuwse chocoladefabriek* en in een latere periode, gedurende 43 jaar, de naam *Internationale Cacao-Fabrieken* en tenslotte *Blooker's Cacao- en Chocolate Fabrieken*. *Half elf Blookertijd* was in die jaren de gebruikte slogan waarmee de cacao- en chocoladefabrikant Blooker lange tijd adverteerde.

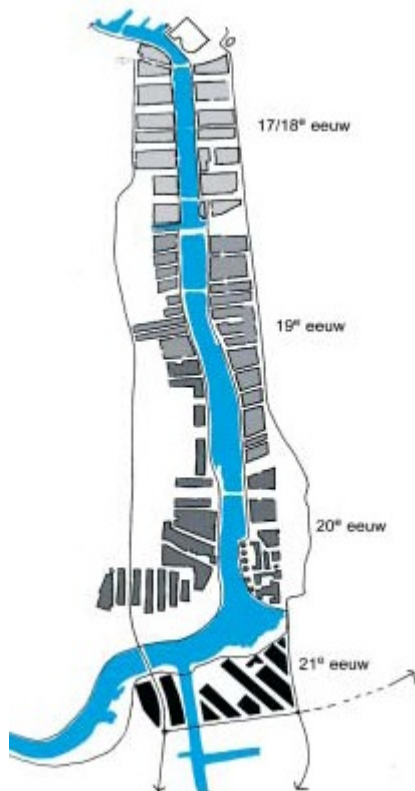
Het bedrijf werd door gebrek aan opvolgers in 1962 gesloten en overgenomen door de van oorsprong Amsterdamse en later Bussumse cacao-fabriek Bensdorp. Ook deze cacao-fabrikant heeft door de concurrentie uit het buitenland zijn zelfstandigheid niet kunnen behouden en is uiteindelijk in Zwitserse (Belgische) handen gekomen. Het merk Blooker is inmiddels weer in Nederlandse handen. Het chocoladeverwerkingsbedrijf Rademaker is tegenwoordig verantwoordelijk voor het merk.

Naar Johannes Blooker is in Amsterdam een straat genoemd; de Johannes Blookerweg.

Nog enkele straatnamen in het Amstel Business Park:

Joop Geesink weg - (1913-1984) Nederlands filmproducent, onder andere maker van Loekie de Leeuw.
Duivendrechtse kade + vaart - Genoemd naar het dorp in de Gemeente Ouderamstel
Fenenga straat - (Willem) - (1843-1939) - Oprichter van de Amsterdamsche Droogdok Maatschappij
Goedkoop straat - (Daniël) - ((1850-1929) - Oprichter van de Nederlandse Scheepsbouw Maatschappij
Van Marwijk Kooy straat - (Johan Hendrik) - Oprichter in 1870 van de Amstel Brouwerij
Joan Muysken weg - (1866-1928) - Directeur van Werkspoor
Korte Ouderkerker dijk - Genoemd naar het dorp Ouderkerk
Joan Sieger straat - (Johann) - (1856-1943) - Oprichter van de Amsterdamse Chininefabriek
Spaklerweg - (Cornelis Hendrik) - Oprichter van een suikerfabriek in Amsterdam
Tetterode straat - (Nicolaas) - (1816-1894) Oprichter van de lettergieterij Amsterdam
Vlissingen straat - (Paul van) - (1797-1956) - Oprichter van stoomvaart maatschappijen
Wenckebach weg - (Henri Johan Eduard) - (1861-1924) - Oprichter en directeur van de Koninklijke Nederlandsche Hoogovens
Asscher pad - (Isaac) - (1843-1904) - Oprichter van de Diamantslijperij in de Tolstraat in Amsterdam
Dudok van Heel - straat (Abraham) - (1802-1873) Oprichter van Werkspoor in Amsterdam

*De groeiringen van de stad langs de Amsteloever.
De 21^e-eeuwse groeiring vormt het Amstelkwartier.*

Van veenweide naar stadsrand.

Tot het einde van de 19de eeuw was Overamstel nog een agrarisch veenweidegebied, gelegen in de Duivendrechtse polder. Als eerste vestigde zich er typische stadsrandbedrijvigheid, zoals de Zuidergasfabriek (1885) en in de jaren dertig de Riolwaterzuiveringsinrichting-Zuid (Rwzi-Zuid). Later, in de jaren veertig en vijftig, volgde andere bedrijvigheid. Gebouwen en wegen voegden zich naar de loop van de weiden en sloten. Tot aan het begin van de jaren zestig domineerden de enorme gashouders van de Zuidergasfabriek de oostelijke Amsteloever. Bij de overschakeling van kolen- op aardgas sloot de gasfabriek en werden de gashouders afgebroken. De watertoren en enkele andere fabriekspanden staan nu op de monumentenlijst. In 1985 werd een deel van het gasfabriekterrein vrijgemaakt voor een uitbreiding van de Rwzi-Zuid, het overige deel werd in 1989 in gebruik

genomen door het Gemeentelijk Energiebedrijf (GEB), later Nuon. De functie van de Rwzi-Zuid is in 2005 overgenomen door één grote zuiveringsinstallatie voor heel Amsterdam, in het westen van de stad.

Van stadsrand naar bedrijventerrein

In het Algemeen Uitbreidingsplan van Amsterdam (AUP) van 1935 kreeg Overamstel een industriële bestemming. Op de plankaart stond in het gebied ook de ringweg Oost en een spoorwegtracé getekend, evenals de Duivendrechtsevaart, met tal van insteekhavens. In het structuurplan van 1965 was zelfs sprake van een waterverbinding tussen de Duivendrechtsevaart en het Amsterdam-Rijnkanaal. Uiteindelijk is die maar gedeeltelijk uitgevoerd, omdat toen al bleek dat het vervoer per water nauwelijks meer van belang was.

De tot nu toe gevolgde agrarische verkaveling maakte plaats voor een rechthoekig stratenpatroon, gebruikelijk voor bedrijfsterreinen. De oriëntatie is van oost naar west, vanaf de spoorlijn en de A2 min of meer doorlopend tot aan het AMC. In de jaren vijftig vestigden zich onder andere Leonard Lang (destijds Fiatimporteur) en de kauwgomfabriek Maple Leaf langs de Spaklerweg, en de bottelarij van Coca-Cola aan de Joan Muyskenweg.

Van bedrijventerrein naar businesspark

De aanleg van de Zuidoosttak van de metrolijn, de snelweg A2 en de Spaklerweg, in de jaren zeventig, gaf Overamstel een enorme impuls. Nog beter bereikbaar werd het industriegebied in 1990 door de voltooiing van de Ringweg A10 en in 1997 met de ingebruikname van de ringlijn van de metro. Twee afslagen, de S110 en S111, en de metrostations Spaklerweg en Overamstel ontsluiten nu het gebied. Dit betekende de start van nieuwe ontwikkelingen, met onder meer de bouw van kantoren op prominente plaatsen langs de A10.

Dit deel van Overamstel, Weespertrekvaart-Zuid, werd omgedoopt tot het heel ambitieus klinkende Amstel Business Park. Maar ook de rest van het gebied trok bedrijven aan. Een nieuwe blikvanger is het hoofdkantoor van Waternet, dat in 2005 in gebruik werd genomen.

Een gevarieerd gebied

Naast kantoren en bedrijven zijn uiteenlopende instellingen, voorzieningen en organisaties gevestigd in het Overamstelgebied. Een van de bekendste gebouwen is de Penitentiare inrichting Overamstel, beter bekend als de Bijlmerbajes. Bij de ingebruikname in 1978 nog het toonbeeld van een moderne gevangenis. Nu blijken dagelijks beheer en bewaking zo kostbaar, dat er al meerdere malen gesproken is over sluiting en nieuwbouw elders. In 2006 is op een braakliggende strook grond langs de Wenckebachweg, ten oosten van de Bijlmerbajes, een tijdelijk studentencomplex neergezet, met ongeveer duizend wooneenheden. Dit zorgde in één keer voor veel levendigheid in het gebied, dat 's avonds wel erg rustig en verlaten was.

Keetwonen Funda Award 2006

Duivendrecht en het ABP

Direct langs de Weespertrekvaart bevinden zich nog enkele wat oudere bedrijfsgebouwen. De zichtlijn van de Weespertrekvaart naar de Omval, met Rembrandt-, Mondriaan- en Breitnertoren is belangrijk voor dit gebied.

Vooraf in de zone langs de Ring A10 is en wordt het gebied opgewaardeerd tot Business Park met hoogwaardigere gebouwen met meer uitstraling.

Aan de oostzijde, langs de Weespertrekvaart domineren loodsen en garages. Ook dit gebied kent een lange geschiedenis als bedrijventerrein. Kenmerkende gebouwen zijn de bedrijfsgebouwen met een oud industrieel karakter langs de trekvaart, ter hoogte van de A10/Gooiseweg.

Duivendrecht bestaat uit drie delen

Het dorp, waar bijna vijf duizend mensen wonen.

Een groot industrieterrein (behorend tot) Amsterdam Business Park.

En een landelijk gebied aan de Amstel, namelijk de Groot en Klein Duivendrechtse Polders.

In een deel hiervan, het Duivendrechtse Veld aan de zuidwestelijke rand van het dorp, wordt als de structuurvisie Ouder-Amstel 2007 gevolgd wordt, ruimte geboden voor nog meer grootschalige ontwikkelingen. Meer bedrijvigheid, wonen en werken. Stadsboulevard A2?

Het dorp Duivendrecht komt steeds meer klem te zitten.

De koers in deze structuurvisie gaat te veel mee met de metropoolvisie van Amsterdam.

Hoe zal een uitgave van het blad Oud-Duivendrechtse Saecken in 2020 er uitzien...?!?

CINETONE AMSTERDAM STUDIO'S (VOORHEEN CINETONE STUDIO'S)

Het begon met de Nederlandse film al in 1933 in de Cinetone Studio's aan de Duivendrechtsekade, aan de Weespertrekvaart. *De naam van de kade is vastgesteld door de gemeenteraad van Amsterdam op 31 januari 1924 en 2 oktober 1963.*

Toen de Watergraafsmeer nog een meer was, werd op deze plaats een overzetveer onderhouden van - waar nu het dorp ligt - naar de overzijde.

In 1925 heette het water dat wij nu kennen als de Weespertrekvaart de Keulsche Vaart. De weg loopt rechts naar Diemen. Afbeelding archief Van Walbeek (1925).

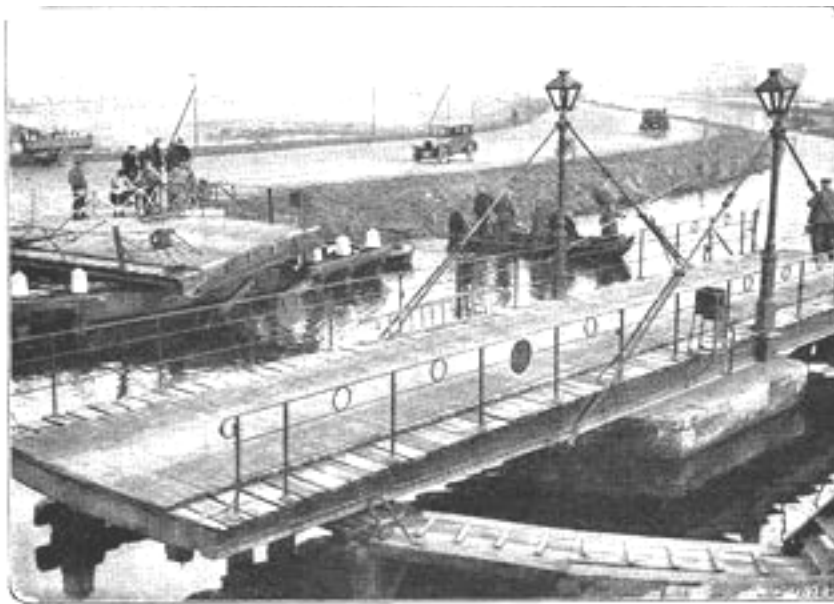
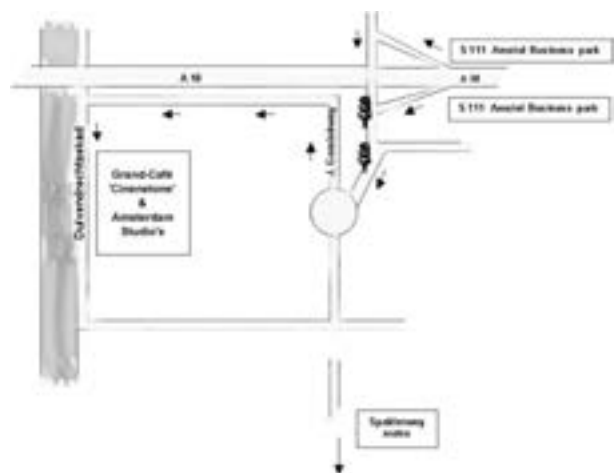

Foto) De vorige week kwam een groote aak in botsing met het (Der Foto-bureau, vaste gedeelte van de draaibrug over de Keulsche Vaart bij Duivendrecht!) van Amsterdam. — De brug werd hierdoor zoodanig beschadigd, dat ze buiten gebruik moest worden gesteld. Het personenverkeer had te water plaats, terwil de voor'tuigen moesten omrijden. — Onze foto geeft een overzicht van de plek, waar het ongeval geschiedde.

Beroemde klassiekers als "Fien de la Mar", "Soldaat van Oranje", "Karakter" en "Ciske de Rat" zijn in Cinetone opgenomen. Helaas werd in 1988 de subsidiekraan voor de Nederlandse speelfilm zo goed als dichtgedraaid. Tengevolge daarvan moest Cinetone Studio's sluiten. Toch bleek de reputatie groot genoeg voor een groep beleggers, die de panden kochten en onder de naam Amsterdam Studio's het Amsterdamse Hollywood nieuw leven in blies. De Studio's worden sindsdien met name voor de productie van commercials gebruikt, honderden commercials voor bioscoop en televisie zijn er inmiddels gemaakt. Recent opgenomen is de speelfilm: "Enigma" (met Kate Winslet). In een volgend nummer van ODS in 2008 een verslag van **Oud-Duivendrecht** die herinneringen ophalen aan Cinetone en het vroegere (woon-) wijkje dat bij die studio's lag.

Kaart Gemeente Watergraafsmeer 1869

Oud kaartje van de 'gooischen stroomtram' zoals het bij een gidsje van H. Joh. Smid in 1882 door J. Heek te Hilversum werd uitgegeven.

Van 1881 tot 1939 is er een verbinding geweest van Amsterdam via Laren naar Hilversum: "de Gooische Tramweg Maatschappij". Oorspronkelijk was dit een stoomtram, later waren het motortrams. De route liep van het Weesperpoortstation (ongeveer gelegen ter hoogte van het huidige Rhijnsplein), langs de spoorbaan, aan de achterzijde van de huizen aan de Vrolikstraat, Linnaeusstraat en Middenweg naar Diemen (deels dus de huidige tramlijn 9). Het hoofdkantoor van de maatschappij met de remise (het gebouw waar de trams staan als ze niet rijden, waar ze worden gerepareerd en schoongemaakt) was aan de Middenweg gevestigd. Toen de gemeente besloot om de tram elektrisch te maken, verdween de Gooische stoomtram officieel uit de hoofdstad. Vanwege de vele ongelukken die de tram veroorzaakte kreeg hij de bijnaam 'Gooische moordenaar'. Het hoofdkantoor van de NV Gooische Stoomtram is bewaard gebleven. De Gooische stoomtram remise, Middenweg 65.

WATERGRAAFSMEER

De Watergraafsmeer is een voormalig stadsdeel van de gemeente Amsterdam, in 1998 met stadsdeel Oost samengegaan in stadsdeel Oost/Watergraafsmeer.

Voor 1 januari 1921 was het een zelfstandige gemeente met zo'n tienduizend inwoners. Watergraafsmeer bestaat grotendeels uit een polder, die vroeger "Watergraftsmeer" heette (graft = gracht). De polder is ontstaan in 1629 na droogmaking van het Diemermeer, dat de verbinding vormde tussen de Amstel en het Nieuwe Diep. Op 5 maart 1651 brak echter de dijk tussen de Zuiderzee en het Nieuwe Diep, de Diemerzeedijk, waarna ook de polderdijk brak en de Watergraafsmeer onderliep. Het volgende jaar was de polder weer drooggemalen. De Watergraafsmeer behoort nu tot de laagst gelegen delen van Amsterdam.

In de 17e en 18e eeuw bouwden veel welgestelde Amsterdammers buitenplaatsen in de Watergraafsmeer. De belangrijkste wegen zijn de Middenweg en de Kruislaan die de polder in vier bijna gelijke delen verdelen. In de 20e eeuw zijn ook de Gooiseweg en de Ringweg Oost (A10) in de Watergraafsmeer aangelegd.

In de Watergraafsmeer lag het stadion De Meer van voetbalclub Ajax, dat tot 1996 in gebruik was. De beroemdste speler van Ajax, Johan Crujff, groeide op in het nabijgelegen Betondorp, een buurt in de Watergraafsmeer die echter officieel "Tuindorp Watergraafsmeer" heet. Ook de schrijvende gebroeders Gerard Reve en Karel van het Reve groeiden op in Betondorp. Voorts zijn er in de Watergraafsmeer veel sportvelden en volkstuinparken, waardoor dit deel van Amsterdam nog steeds een groen karakter heeft behouden. De kunstijsbaan, de Jaap Edenbaan, bevindt zich aan de Kruislaan. Ook de grootste begraafplaats, de Nieuwe Oosterbegraafplaats, rijksmonument sinds 2003, ligt in deze polder.

De Watergraafsmeer wordt door twee spoorlijnen doorsneden: Amsterdam – Utrecht (Rhijnspoorweg, geopend in 1843) met sinds 1939 het Amstelstation én de in 1874 geopende spoorlijn Amsterdam - Zutphen (Oosterspoorweg). Hieraan ligt sinds 1939 een groot rangeerterrein, nu in gebruik als opstelrein voor rijkstugens, en een werkplaats van NedTrain. Tussen 1881 en 1939 reed de Gooische Stoomtram (de 'Gooische Moordenaar'), vanaf het Weesperpoortstation via de Middenweg door de Watergraafsmeer naar Diemen en verder naar Muiden, Naarden, Laren en Hilversum. Het gebouw van de oude stoomtramremise aan de Middenweg herinnert hier nog aan. Sinds 1940 onderhoudt tramlijn 9 de verbinding tussen het centrum van Amsterdam en de Watergraafsmeer. In 1990 werd deze verlengd naar Diemen.

Sinds het einde van de 20e eeuw vindt er grootschalige nieuwbouw plaats. Enkele hoge gebouwen, eerst de Rembrandttoren, nadien gevolgd door de Breitnertoren en de Mondriaantoren, verrezen aan de westelijke rand van de Watergraafsmeer. In het oostelijk deel van de polder ligt het Science Park Amsterdam.

DE MIDDENWEG in Amsterdam is de straat die midden door het stadsdeel Watergraafsmeer van Amsterdam-Oost naar Diemen voert. Vanuit de stad gezien is de Middenweg het verlengde van de Linnaeusstraat. De naam van de Middenweg bestaat sinds de Watergraafsmeer is drooggemalen. Die drooglegging is voltooid op 20 augustus 1629. De “middenweg” is sinds jaar en dag de belangrijkste doorgaande weg. De weg kruist de Kruislaan.

De Oeterwalerbrug verbindt de Watergraafsmeer met Oost en overbrugt de Ringvaart, die de polder Watergraafsmeer omringt.

Rechthuis, Ringdijk 1, hoek Middenweg

Het huidige Rechthuis dateert uit 1777 en kwam in de plaats van het oude Rechthuis dat in 1660 werd gebouwd. In het gebouw zetelde het bestuur van de Watergraafsmeer, maar er was ook een herberg gevestigd. Dat was prettig als de poort naar Amsterdam (de Muiderpoort) 's avonds na half tien dicht was. Naast het Rechthuis stond het Tolhuis.

Het Rechthuis heeft een karakteristiek schilddak en heeft frontons en een koepel boven de gevel. In 1952 is in de zijgevel een steen met het wapen van de Watergraafsmeer aangebracht: een zwaan en de letters W.G.M. Deze gevelsteen is afkomstig van de politiepost aan de Linnaeuskade, die na de annexatie van de Watergraafsmeer in 1920 werd afgebroken. Tegenwoordig is in het pand een filiaal van de bank ABN Amro gevestigd.

Tolbrug over ringvaart Watergraafsmeer(polder) ca. 1925.

Hier lag een dubbel spoor t.b.v. kruisende trams. Om de klim van vier en een halve meter te kunnen overwinnen moest er soms opnieuw een aanloop worden genomen of werd een reserveloc vanuit de remise opgeroepen, die de te zware tram kon opduwen.

Over de Middenweg liep voor de Tweede Wereldoorlog de Gooische Stoomtram naar het Gooi. Bep de Boer heeft aan de hand van krantenarchieven het wel en wee van de Gooische bestudeerd. De tram maakte heel wat mee en in haar 66-jarige bestaan zijn er vele gewonden gevallen en waren er in het totaal 117 doden te betreuren. Voor die tijd vond men dat veel en het is dan ook te begrijpen dat de tram de bijnaam 'Gooise Moordenaar' kreeg. Bron: In het spoor van de Gooische Tram, Bep (G.L.) de Boer, drukkerij van Wijland b.v., Laren 2004

Op 17 December 1880 passeerde de akte van oprichting de notaris H.C. Boelhouwer te Watergraafsmeer en daarmee was de Naamloze Vennootschap Gooische Stoomtram, gevestigd te Watergraafsmeer een feit. Amper een maand later ging de schop al de grond in voor de aanleg van het baanvak Amsterdam-Diemerbrug. Al op 17 mei 1881 kon dit baanvak van 4,7 km feestelijk in gebruik worden genomen. Aan de Middenweg 87 in Watergraafsmeer verrees het hoofdkantoor met daarachter een ruime remise met emplacements en houten werkplaatsen. In 1929 gaat de Gooise rijden met motorrijtuigen. Vanaf die tijd hebben de motorwagens gesloten rijtuigen met bruine en beige kleuren. Vanaf dan heeft de maatschappij de naam Gooische Tramweg Maatschappij, kortweg GTM

De laatste tram van de GTM op de Middenweg in 1939

De Middenweg is beroemd vanwege het voormalig stadion van AFC Ajax: De Meer.

Na de verhuizing van Ajax naar de ArenA in 1996 is het stadion gesloopt.

Op de plaats van het stadion is de woonwijk *Park de Meer* verrezen.

Twaalf bruggen in de wijk dragen de namen van spelers van het Gouden Ajax, de selectie die in 1971, 1972 en 1973 de Europacup 1 won.

Tot de officiële oprichting speelde de club op het Willemspark bij de Vondelbrug (ter plaatse van het tegenwoordige Valeriusplein), daarna in de Buiksloterham, aan het einde van de Laanweg in Amsterdam-Noord. In 1901 werd een terrein betrokken aan de Laanweg dichterbij de Buiksloterpont. In 1908 vond er een fusie plaats met de derdeklasser Holland.

In 1907 huurde Ajax een terrein in de Watergraafsmeer, waar ter hoogte van het huidige Christiaan Huygensplein een houten stadionnetje voor 15.000 toeschouwers verrees. In 1934 verhuisde de club naar een groter stadion, De Meer, aan de Middenweg, waarvan de capaciteit in de loop der jaren werd uitgebreid tot 29.500 plaatsen. Maar voor de belangrijkste wedstrijden was het Olympisch Stadion (64.000) de thuisbasis. Sinds 1996 speelt Ajax zijn thuiswedstrijden in de Amsterdam Arena, met plaats voor 51.628 toeschouwers.

Middenweg 265 Kleedhokjes op het sportveld
April 1928 Beeldbank Stadsarchief

De ArenA sinds 14 augustus 1996
de thuisbasis van AFC Ajax

De Amsterdam ArenA heeft een ondergrondse parkeergarage (het Transferium genaamd). Het stadion werd eind jaren '80 als project gelanceerd om voor Ajax een betere toekomst te bieden dan het oude thuisstadion De Meer in de Watergraafsmeer in Amsterdam. Destijds ging het plan gepaard met kritiek en bezwaren van buurgemeentes en particulieren. Het stadion was aanvankelijk half op grondgebied van de gemeente Ouder-Amstel gesitueerd. Die voelde daar niets voor, en daarop werd het stadion binnen de gemeente Amsterdam over een weg gebouwd. Zo ontstond ook het idee om het te gebruiken als transferium. Het stadion wordt naast sport gebruikt voor popconcerten en andere grote manifestaties. Ajax heeft voor haar voetbalactiviteiten sinds 1996 ook sportpark De Toekomst in gebruik, aan de Borchlandweg / Burg.Stramanweg. CTO'70 dat daar voorheen speelde is weer terug in Duivendrecht op sportpark De Hoop aan de Biesbosch. Inmiddels zijn er plannen gemaakt om de ArenA uit te breiden voor minimaal 80.000 toeschouwers. De gemeenteraad van Amsterdam is daar al mee bezig en is in druk overleg.

Aan de Middenweg ligt ook het landgoed Frankendael
en een paar honderd meter verderop ligt een restaurant dat hiernaar is vernoemd.

*Foto: Gemeentearchief
Amsterdam, ca 1900*

De beeldengroepfontein prijkt sinds 1770 aan de gracht voor het huis Frankendael. De hand van Neptunus met de drietand is vernieuwd en ook de hand van Amphitrite is aangezet

Het park Frankendael (7 hectare) was in de achttiende eeuw een lusthof.

Deze stijltuinen achter Huize Frankendael zijn bij de recente restauratie aangelegd.

In 1880 is het park opnieuw aangelegd en het is onlangs verder uitgebreid. De hoofdingang ligt aan de Middenweg bij het huis Frankendael. Een deel van het park heeft zich ontwikkeld tot heem- en natuurtuin. In Frankendael huist een grote reigerkolonie en er bivakkeren veel kippen.

De laan achter de hoofdingang achter de Middenweg heet de Lindenlaan en is gemarkeerd door twee rijen imposante Hollandse linden (*Tilia vulgaris*) die geplant zijn in 1905. Deze linden staan op de lijst van Amsterdamse Waardevolle Bomen.

Amsterdammers die de drukte van de stad wilden ontvluchten kwamen in de 18de eeuw massaal naar de Watergraafsmeer. Overstromingen ten spijt bouwden rijke handelaren hun buitenhuizen in deze drooggelegde polder. Ooit stonden er 160 van dergelijke 'lusthoven'. Op Frankendael aan de Middenweg na zijn ze allemaal gesloopt.

De Balde, de eerste eigenaar, kwam uit het Duitse dorpje Franckenthall en kreeg de bijnaam Van Frankendael. De familie Vermeeren-Balde bezat Frankendael van 1695-1759.

Begin 19de eeuw begon de glorie van de oude landgoederen te tanen. Vele werden gesloopt, maar Frankendael ging een nieuwe fase in. In 1835 werd het een pleziertuin.

Amsterdammers, rijk en arm, kwamen in groten getale. De tuinenfunctie van het complex kreeg in de tweede helft van de 19de eeuw een nieuwe impuls.

De Stadskwekerij vestigde zich er. Tuinbouw Maatschappij "Linnaeus" legde een kwekerij aan en plantte bomen, planten en tuinbouwproducten. Bovendien werd er onderwijs gegeven. De tuinen werden onder andere gebruikt voor massale lessen voor kinderen van openbare en bijzondere scholen. Duizenden leerlingen kwamen hier kennis maken met de natuur.

In die tijd werden er ook concerten gehouden en toneelstukken opgevoerd.

Met de Tweede Wereldoorlog kwam hier echter een einde aan.

Deze periode van stilte duurde tot 1977. Pas toen werden er weer activiteiten georganiseerd.

Sinds 1982 is de tuin van Frankendael officieel openbaar park.

Het historische deel is teruggebracht in de oorspronkelijke Régencestijl; de stijl die tijdens het regentschap in Frankrijk (1715 -1723) erg in zwang was in de Watergraafsmeer.

In de tuinen zijn speelelementen geplaatst die men vroeger ook in Frankendael aantrof.

Het Dagelijks Bestuur van het stadsdeel heeft in 1998 besloten dat Huize Frankendael een publieke en culturele functie krijgt. Na de restauratie is Huize Frankendael trouwlocatie, vergaderruimte en plaats voor exposities, culturele manifestaties en een brasserie.

VAN DE MEER NAAR DE DUIVENDRECHTSEKADE

Mij is gevraagd om iets te vertellen over het wonen in de Watergraafsmeer van vroeger en daarna de overstap naar Duivendrecht. Dat doe ik graag. Mijn hele jeugd en verder tot aan mijn trouwen heb ik in de Meer gewoond; eerst op de Hogeweg en daarna vanaf mijn 17^e jaar in de Jennerstraat. Na ons huwelijk zijn wij, genoodzaakt door de woningnood, op een woonark gaan wonen en via het bedrijf waar ik werkte kregen wij toestemming om in de Duivendrechtsevaart te gaan liggen. Het beviel ons zo goed, dat wij later een nieuwe ark hebben laten bouwen en wij wonen nog steeds op dezelfde plaats. Zowel in de Watergraafsmeer als in Duivendrecht en ook zeker op de plek waar ik woon, het Industriegebied Amstel - dat nu heel deftig Amstel Business Park heet - is er wel heel veel veranderd.

Mijn herinneringen gaan terug tot vlak na de oorlog. Ik woonde op de Hogeweg enkele huizen voorbij de Christelijke School (de Hogewegschool) naar de Linnaeuskade toe. De Hogeweg zag er toen net zo uit als de Linnaeusparkweg, met een middenstuk. Hierop stonden natuurlijk geen auto's geparkeerd zoals nu het geval is, want in de eerste jaren na de oorlog waren er maar totaal 3 auto's in onze straat. Dat was natuurlijk geweldig , want je had de hele straat ter beschikking om te spelen. Je kon zelfs midden op straat spelen zoals: slagbal met rondjes, trefbal en volleybal. Onze straat was toen ook nog niet geasfalteerd, zoals geen enkele straat in de Meer. Eigenlijk stond dat veel mooier achteraf bekeken. Onze buurt was in die tijd zeer kinderrijk en daarom had je nooit gebrek aan vriendjes en vriendinnetjes om mee te spelen.

Ik ging naar school op het Linnaeushof tegelijk met alle kinderen uit onze buurt via het poortje. Dat was altijd heel spannend want er woonden toen "vreemde mensen" in de "Hibsekrib". Ik wist nooit waar de naam vandaan kwam, maar dat is genoemd naar de naam van de bouwer van het eerste huis aldaar J.Ipsen. De Ipsenstraat is later verbasterd tot Hipsekrib. Het is nog een heel oud straatje van 1850, en in mijn tijd zag het er tamelijk armoedig uit. Nu is het grootste deel van dit straatje (de Linnaeusdwarstraat) gerenoveerd, behalve de laatste paar huisjes.

Het poortje waar wij onder door moesten was nog een overblijfsel uit de tijd, dat op deze plek een hulpkerk stond. Deze werd gebouwd in 1902 omdat er helemaal geen voorziening was voor de katholieken om in de buurt naar de kerk te gaan. De meeste mensen uit de Meer gingen toen nog naar Diemen, of naar de St.Bonifatiuskerk aan het Kastanjeplein.

Op de foto links: Het 'poortje', de verbinding tussen het Linnaeushof en de Linnaeusparkweg, gezien van het Linnaeushof.

Aan de overkant van het poortje werd een pastorie gebouwd en in 1903 kwam daar een geestelijke in te wonen. Ook moest er onderwijs worden uitgebreid en in 1925 kwamen de eerste nonnen in een huurwoning op Linnaeusparkweg nr.31 en na 2 jaar huurden ze zelfs de woning daarnaast erbij. In 1927 werd de H.H.Martelaren van Gorcum kerk gebouwd en in 1929 werd deze ingewijd. Daarna heeft men de huizen en het Clara-Klooster en de scholen op het Hof gebouwd. Zo werd het Linnaeushof ook wel “Het Roomse Bolwerk” genoemd. De hulpkerk werd tenslotte afgebroken en het poortje rest ons nog uit die tijd. Tussen de middag kwamen er ook altijd kinderen van de andere kant door ons poortje die dan weer naar de “Hogewegschool” gingen. Daar moest altijd iets gekst tegen gezegd worden, want het was natuurlijk nog in de dagen van de “verzuiling”. Wij gingen naar de Katholieke school en zij naar de Christelijke en dat was toch iets heel anders. De Openbare school vonden wij helemaal vreemd, want dat waren heidenen.

Ik ben ook jarenlang lid geweest van de gidsen en de kabouters. In de beginjaren was ons clubhuis op de Kruislaan. Deze plek hadden wij nog te danken aan het voormalige Ajaxstadion, dat in 1911 daar werd gebouwd. Er was toen nog geen sprake van een Christiaan Huygensplein en men had toen ook nog nooit van een winkelcentrum gehoord. Op de hoek van de Middenweg en de Kruislaan werd n.l. het eerste eigen stadion gebouwd. Dit was een houten stadion en de boerderij “Goed Genoeg” moest hiervoor wijken en werd afgebroken. Ajax vertrok in 1934 naar het nieuwe stadion een stuk verderop aan de Middenweg en onze parochie kreeg op deze plek een parochiehuis waar men toneelvoorstellingen kon opvoeren en de jeugdbeweging een eigen onderkomen had. Daar heb ik eindeloos kunnen spelen totdat de plannen voor huizenbouw en later het winkelcentrum Christiaan Huygensplein werden gerealiseerd. Het was toen uit met de pret. Ons honk werd afgebroken en wij verhuisden naar een locatie onder de kerk. Het was natuurlijk niet zo fijn als op de Kruislaan, maar het had slechter gekund. Ik heb ook nog meegemaakt dat de Kamerlingh Onneslaan werd aangelegd. Op de hoek van de Middenweg heeft nog tot 1960 het postkantoor gestaan en dit is om de hoek naar de nieuw aangelegde straat verplaatst. Inmiddels is dit wederom verder verhuisd naar de Nobelweg. Gelukkig heeft men het buiten Frankendael wel laten bestaan en onlangs nog heel mooi opgeknapt. Ik denk dat de Watergraafsmeeders toch allemaal wel heel trots en blij zijn met deze erfenis uit het verre verleden. Dit is de laatste van de vele buitens (volgens mijn informatie 70 stuks) die er ooit in de Watergraafsmeer hebben gestaan.

In mijn jeugd was de omgeving van de Emmakerk (bouwjaar 1938) totaal anders. Op de plaats van de huidige Hugo de Vries laan was vroeger het Emmalandje. Dat was een terrein waar de jeugd speelde en waar verder niets mee werd gedaan. Naast de Emmakerk liep een weggetje dat naar het Amstelstation leidde, want het station was in 1939, vlak voor de oorlog, geopend.

De huizen aan de Middenweg hadden toen nog grote voortuinen en achter de huizen was het allemaal land en bebouwd.. Zelfs de huizen aan de Pasteurstraat heb ik nog zien bouwen.

Later werd “Jeruzalem” pas gebouwd. Deze noodvoorziening zou hier maar voor ca. 25 jaar worden neergezet en dan zouden van 2 woningen 1 woning worden gemaakt. Men had n.l. berekend, dat tegen die tijd de woningnood wel zou zijn opgelost.

Nu je ziet het, het wordt alleen maar erger.

Café Frankendael was er wel aan de Middenweg 116, want dat werd in 1895 gebouwd. Dat kwam heel goed uit naderhand, omdat het Ajax stadion daar precies tegenover kwam en het café het trefpunt werd van de vele voetballiefhebbers. Ook de volgende 2 straten waren al gebouwd zoals de Van ‘t Hofflaan en de Röntgenstraat en in de daaropvolgende straat kwam ik vanaf mijn 17e jaar te wonen, dat is de Jennerstraat.

De rechterkant van die straat is niet veranderd, maar aan de kant van de marechaussee - kazerne heeft men wel het oude gebouw afgebroken en daarvoor in plaats nieuwe huizen gebouwd.

Na mijn lagere school ging ik naar de MULO, ook op het Linnaeushof. Op deze school kwamen ook de meisjes uit Diemen, Duivendrecht en zelfs uit Abcoude. De namen van de meisjes uit Duivendrecht, die ik mij nog herinner, waren Miesje van Dijk en Gerda Kroese. Deze 2 zaten bij mij in de klas. Thea Tetteroo was ook uit Duivendrecht, maar dan volgens mij, een klas lager. Met mijn ouders was ik wel eens door Duivendrecht gefietst en ik vond het daar geweldig, want er waren heel veel boerderijen. Ik ben dus later ook mijn klasgenootjes eens gaan opzoeken en die hebben mij de omgeving van Duivendrecht wel laten zien. Ik heb mij in die tijd nooit gerealiseerd, dat ik een aantal jaren later ook tot Duivendrecht zou gaan behoren en aan de Duivendrechtsevaart in de W. Fenengastraat terecht kwam.

In de eerste jaren van mijn huwelijk was Duivendrecht moeilijk te bereiken omdat je bij ons vandaan moest omrijden om het dorp te bereiken. Er was geen officiële doorgang onder de spoorlijn Amsterdam-Utrecht.

Wel waren de leveranciers zeer actief om aan ons te leveren. Vanuit Duivendrecht kwam de kruidenier Braam (VIVO) op woensdag horen en op vrijdag de boodschappen leveren.

Toen ik zwanger was van onze eerste dochter heeft hij zelfs nog het complete kraampakket samengesteld. Hij wist precies wat ik in huis behoorde te hebben voor een bevalling.

In het begin gingen mijn kinderen in Amsterdam-Zuid naar school. Dit veranderde toen eenmaal de Zonnehofflats werden gebouwd en aansluitend de scholen. Wij hebben de kinderen meteen aangemeld op de Sint Joannesschool bij meester Bekema en ze hadden het vanaf het begin enorm naar hun zin. Een leuke herinnering voor ons allemaal was de verjaardag van mijn oudste dochter want dat is begin juni. Menig keer nodigde zij alle meisjes van haar klas uit en dan namen ze hun badpakje mee en konden ze hier in het kanaal zwemmen. Er was toen hier verderop nog een soort strandje. Dat was echt dolle pret. Ik zette de tuinslang dan aan en zo kon het stel dan weer schoon naar huis.

Ook werden onze dochters, Monique en Saskia, lid van CTO handbal en wij als ouders gingen ook altijd kijken. En als ze uit moesten spelen reden we overal naar toe en zo kreeg je ook meteen contact met de andere ouders. Het winkelcentrum werd inmiddels ook gebouwd en er kon worden getraind in de sporthal. Eind jaren '70 werd bij het sportpark de Toekomst het sportcentrum Borchland aangelegd met een tennishal en tennisbanen. Dat was toen reden voor CTO om een tennisafdeling op te richten en daar heb ik toen ook aan meegeholpen.

Mijn dochters en ik werden lid van die afdeling en met heel veel plezier.

Jammer, dat deze afdeling na 25 jaar een stille dood is gestorven.

In de loop der tijd is hier op het Industrieterrein wel het een en ander veranderd. Toen wij hier ruim 40 jaar geleden kwamen wonen was alles nog heel landelijk. Er was een heel antiek bruggetje voorbij de Coca Cola fabriek, maar dat was de enige verbinding over het kanaal en dat ging niet meer. Men heeft toen een nieuwe brug gebouwd en het oude bruggetje heeft een mooie bestemming gekregen in het Openlucht Museum in Arnhem. Enkele jaren later werd de eerste metrolijn aangelegd en deze kwam langs de Spaklerweg te lopen. Vlak daarna kwam de aftakking naar Amstelveen en werd er bij ons naast de verkeersbrug een metrostation Overamstel gebouwd. Dat gaf natuurlijk een hele tijd overlast, maar wij kregen hiervoor wel een rechtstreekse verbinding met de stad. Na een aantal jaren kwam ook lijn 50 erbij zodat wat verbinding betreft wij niet mogen mopperen. Wat wel jammer is dat onze landelijke omgeving voorgoed voorbij is want inmiddels heeft men ook de A10 aangelegd, zodat wij nu tussen de metrolijn en de verkeersweg zijn ingesloten. Toch mopperen wij niet, want als wij vanuit onze huiskamer naar het water kijken en de zwanen, ganzen en eenden zien zwemmen vind ik, dat wij nog steeds bevoorrechte mensen zijn.

Wil Bart (1940) is stadgids bij 'Mee in Mokum' en sinds 2005 bestuurslid van de St.Oud-Duivendrecht. Ook in Duivendrecht en Ouderkerk verzorgt Wil historische wandelingen.

Wielerberaan

Het moet zo omstreeks 1934 zijn geweest. Betondorp was toen nog heel rustig en stil. Zelfs zo stil dat wij als jongens van ongeveer tien jaar wielervedstrijden hielden in het dorp. Een rondje Onderlangs, Ploegstraat, Landbouwstraat, Graanstraat, Onderlangs.

Hieruit ontstond een plan om op de dijk bij de Duivendrechtsebrug een aarden baan te maken. Hier is met man en macht aan gewerkt met als resultaat: 's avonds wielervedstrijden met prijzen die beschikbaar waren gesteld door de winkeliers van de Brink. Er was elke avond veel publiek.

Helaas kwam er een plotseling einde aan deze evenementen. Een van de deelnemers had zowaar een echte racefiets met houten velgen. Bij een val brak een velg en spontaan werd door de toeschouwers geld ingezameld. Helaas is dit door een alerte politiemans als ongeoorloofd gezien en de baan moest geslecht worden. Over en uit met onze wielerberaan.

Als troost mochten de laatste wedstrijden op de VEKA-baan in Duivendrecht gereden worden. Al met al was het fantastisch om in Betondorp op te groeien.

J. Duncker

Deelnemers aan een wielervedstrijd passeren via de Duivendrechtsebrug over de Weespertrekvaart de grens tussen de Watergraafsmeer en Duivendrecht.

Hoe de Duivendrechtse wielervedstrijders uit Betondorp te hulp schoten wordt verteld in Bibliotheek van Amsterdamse herinneringen. Serie NR 9 Watergraafsmeer Ingezonden verhalen naar Het Parool en het Stadsarchief.

naamgeving Bekindsp.

R. L. d. 1. 1924

XXVII 2
Zandpl
Nieuwweg

EXTRACT UIT DE NOTULEN VAN DEN
GEMEENTERAAD VAN AMSTERDAM.

De Gemeenteraad van Amsterdam,

Gezin de voordracht van Burgemeester en Wethouders, d.d. 25 Jan. 1924.

Besluit:

- F. 1° weg en plaatsen langs de Weesperzijde, van den Middenweg tot de laan sub 2°, buurt WO (teekening III): *Onderlaag*;
- 2° weg, van de Weesperzijde tegenover de Duivendrechtse brug loopend in noordwestelijke richting, buurt WO (teekening III): *Duivendrechtse laan*;
- 3° straat, westelijk van en evenwijdig aan den Middenweg, van den weg sub 1° tot den weg sub 4°, buurt WO (teekening III): *Flootstraat*;
- 4° weg, zuidelijk van de Nieuwe Ooster-Begraafplaats, de noordgrens vormende van het bebouwingsplan ter plaatse, loopende van den Middenweg tot den weg sub 7°, buurt WO (teekening III): *Zaaierveg*;
- 5° straat, westelijk van en evenwijdig aan de straat sub 3°, loopend van den weg sub 1° tot den weg sub 4°, buurt WO (teekening III): *Wendstraat*;
- 6° straat, westelijk van en evenwijdig aan de straat sub 5°, loopend van den weg sub 1° tot de straat sub 7°, buurt WO (teekening III): *Alberstraat*;
- 7° straat, deels noordelijk deels westelijk van de straat sub 6°, loopend van den weg sub 4° in zuidelijke richting tot het plein sub 8° en van dit plein in zuidelijke richting tot den weg sub 1°, buurt WO (teekening III): *Zaandouwenstraat*;
- 8° plein, begrensd door de straten sub 7°, 9° en 10°, buurt WO (teekening III): *Brink*;
- 9° straat, noordelijk van den weg sub 1°, van den Middenweg in westelijke richting loopend tot het plein sub 8° en van dit plein in westelijke richting tot den weg sub 4°, buurt WO (teekening III): *Vorstestraat*;
- 10° straat, zuidelijk van den weg sub 4°, van den weg sub 2° in oostelijke, daarna in noordelijke richting loopend tot den weg sub 4°, buurt WO (teekening III): *Grasstraat*;
- 11° straat, zuid oostelijk van de straat sub 10°, van den weg sub 1° in noordelijke richting loopend tot de straat sub 13°, buurt WO (teekening III): *Schoorstraat*;
- 12° straat, zuid oostelijk van en evenwijdig aan de straten sub 7° en sub 9°, loopend van den weg sub 1° in noordelijke, daarna in oostelijke richting tot de straat sub 3°, buurt WO (teekening III): *Zandouwenstraat*;
- 13° straat, westelijk van de straat sub 6°, loopend van den weg sub 1° in noordwestelijke richting tot de straat sub 10°, buurt WO (teekening III): *Oopstraat*;
- 14° straat, zuidelijk van de straat sub 13°, van de straat sub 12° tot de straat sub 7°, buurt WO (teekening III): *Roosstraat*;
- 15° hof met toegangen, begrensd door de straten sub 7° en 9°, buurt WO (teekening III): *Roosmanshof*;
- 16° straat, noordelijk van de straat sub 9°, loopend van den Middenweg in zuidwestelijke richting tot het plein sub 8°, buurt WO (teekening III): *Brinkstraat*;

Tegenover de woningen van “Park de Meer” aan de Middenweg ligt de wijk BETONDORP, officieel tuindorp Watergraafsmeer genaamd. Deze buurt, waar Johan Cruijff werd geboren, bestaat uit kleine betonwoningen die in de jaren twintig van de vorige eeuw zijn gebouwd.

Na de Eerste Wereldoorlog was de woningnood in Amsterdam hoog. Ook waren de bouwmaterialen duur en was het moeilijk bouwvallers te vinden. Architect Keppler bedacht toen iets nieuws: bouwen met beton. Goedkoop en weinig arbeidsintensief.

Naast beton zouden de architecten ook veel gebruik maken van staal en glas. Zo zouden de woningen van binnen mooi licht zijn. Waar het voorste deel van Tuindorp Watergraafsmeer, aan de Middenweg, is opgetrokken uit baksteen, werd het achterste gedeelte een betonnen dorp. Tien architecten bouwden samen 900 gemeentewoningen.

Op het plein in het midden van Betondorp, de Brink geheten, verrees een bibliotheek. De gebouwen rond de Brink zijn sinds 1988 rijksmonument.

Rond de rechthoekige Brink lopen vijf straten in verschillende richtingen weg.

Zoals gebruikelijk bij tuindorpen bevinden zich hier alle buurtvoorzieningen. Winkels, een bibliotheek en een verenigingsgebouw. Het dorpse karakter wordt verder benadrukt door de smalle straten met tuintjes en de overwegend lage woonbebouwing.

Niet iedereen mocht zomaar komen wonen in Betondorp.

De Woningdienst selecteerde de huurders voor Betondorp uit ambtenaren en geschoolde arbeiders. Woninginspectrices beoordeelden gezinnen op netheid. Waren ze moeilijk of luidruchtig? dan kregen ze geen gemeentewoning. Betondorp werd een socialistisch bolwerk. Er waren geen kerken en kroegen, maar ook geen kapitaal.

Na de Tweede Wereldoorlog traden er veel problemen op in de huizen van het tuindorp. Beton bleek toch minder geschikt als bouw materiaal in het Nederlandse vochtige klimaat. In de jaren tachtig werd het poreuze beton voorzien van een decimeter dikke isolatielaag.

Betondorp is duidelijk een aanzet tot de Nieuwe Zakelijkheid. Bij deze architectuurstroming, die de Amsterdamse School opvolgde, staat het streven naar de verbetering van de woning en verhoging van

het woongenot centraal. De architecten van dit idyllische tuindorp liepen ver vooruit op stedenbouwkundige en architectonische ontwikkelingen.

Gerard Reve (1923) groeide op in de Ploegstraat van het bakstenen gedeelte van Tuindorp Watergraafsmeer. Hij ging naar school in Betondorp en vond het er vreselijk.

De broers Gerard en Karel (1921) kregen later als schrijver en hoogleraar bekendheid.

Cruijff (1947) groeide op in de Akkerstraat, niet ver van Ajax-stadion De Meer.

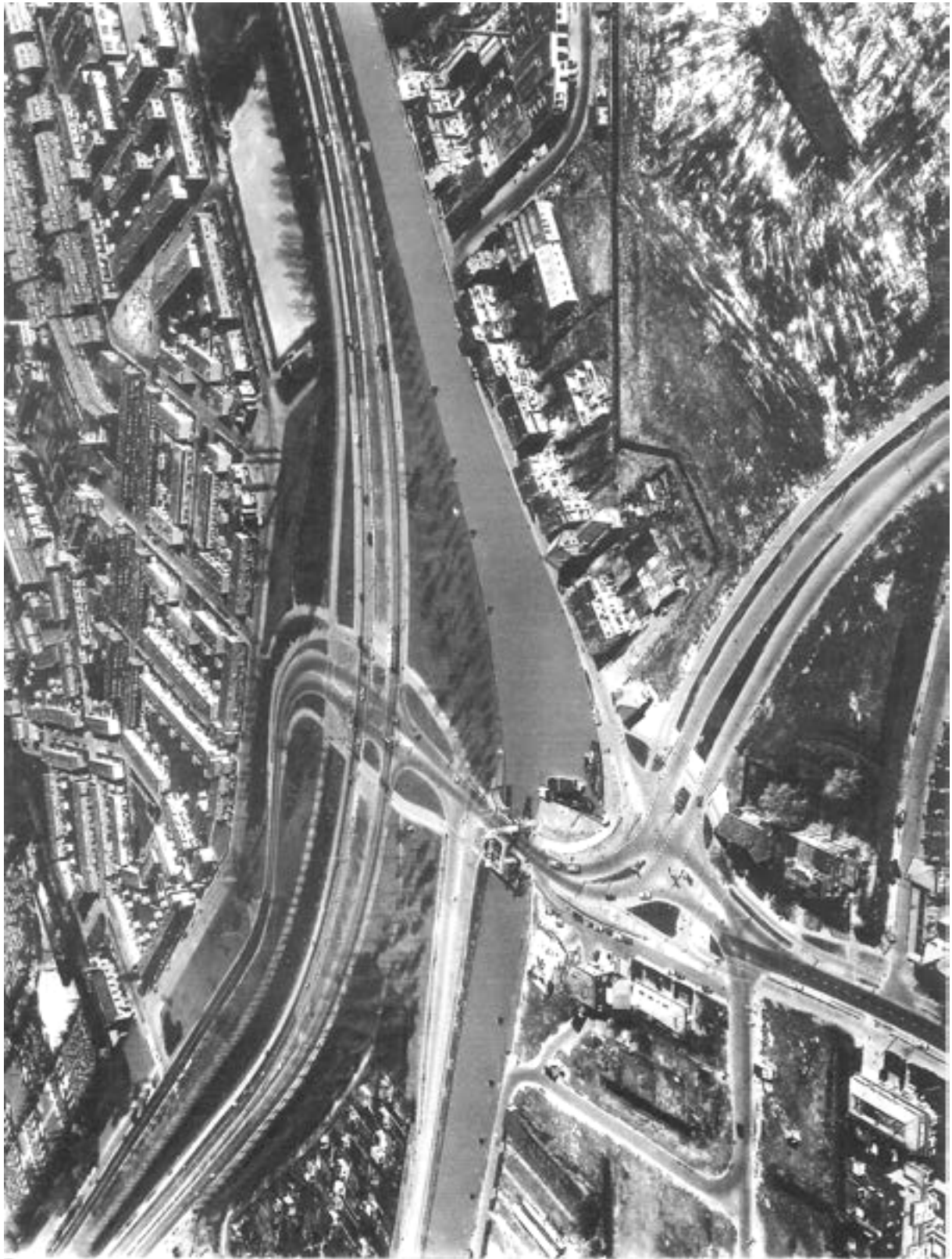
Hier vierde hij vanaf zijn zeventiende vele triomfen.

De straatnamen in dit tuindorp, ontworpen naar voorbeelden van de Engelsman Howard, zijn ontleend aan dorps- en agrarische begrippen, zoals Brink, Landbouwstraat, Veeteeltstraat, etc. Zie het document hiernaast.

Een deel van de woningen in het stenen deel zijn inmiddels te koop aangeboden.

Bron: Johanneke Helmers

April 1970 De Duivendrechtse brug over de Weespertrekvaart. Tuindorp Watergraafsmeer, de Gooischeweg en links onder het noorden van de Rijksweg door Duivendrecht. Rechts de Molenkade en verder gaat het richting Diemen.

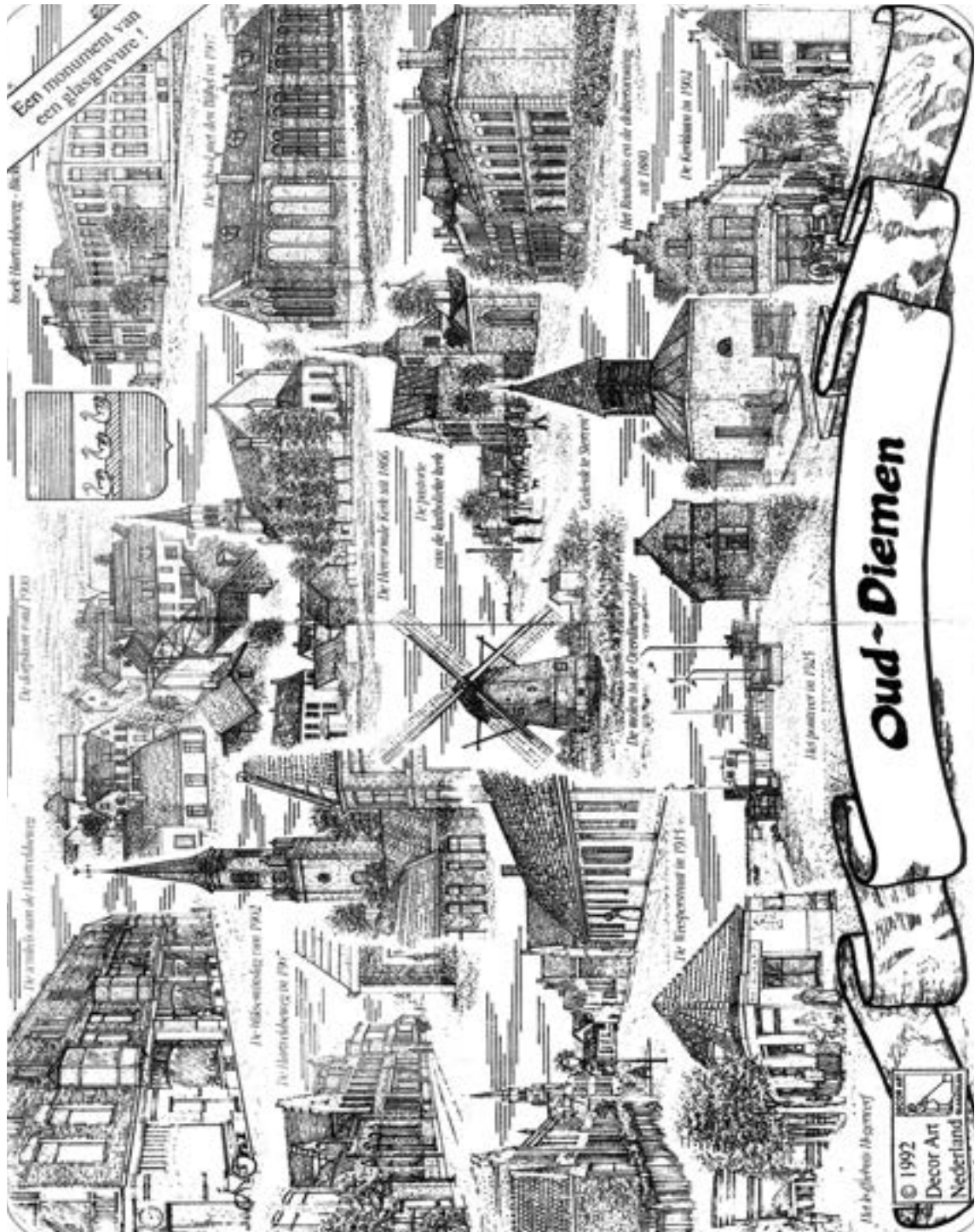
Foto's en afbeeldingen van bladzijden 14, 21 en 24 tot en met 29: archief van John Haen

In de zomer van 1573 lukte het de geuzen onder leiding van Diederik Sonoy de Diemerzeedijk gedurende enkele weken bezet te houden. Zij verschanste zich bij de Yperslootsluis (voorgond) In de Tachtigjarige Oorlog was Ypesloot, waar nu de jachthaven van watersportvereniging de “Watergeuzen” ligt, het toneel van schermutselingen, die deel uitmaakte van de strijd rond het beroemde Spaanse beleg van Haarlem. Links boven ligt Amsterdam.

In de Fransche Tijd

Een monument van een glasgravure!

kerk Herengracht - dia

De droogdijk van 1930

De kerktoren van de Herengracht

De Herengracht van 1902

De Herengracht van 1797

De Herengracht kerktoren uit 1866
De pastorie van de Herengracht kerktoren

Gevel van de Herengracht

Herengracht en de droogdijk uit 1860

De Kerk uit 1902

De windmolen uit 1765

Herengracht van 1902

De Herengracht van 1911

Decor Art Nederland

© 1992

Oud-Diemen

DIEMEN

langstempel
ca 1869- ca 1877

grootrondstempel
1895- ca 1916

kortebalkstempel
1939-1959

openbalkstempel
1957-1959

openbalkstempel
1959-heden

openbalkstempel
1963- ca 1983

kleinrondstempel
1884-1895

langsbalkstempel
1911-1950

kortebalkstempel
1950-1959

openbalkstempel
1959-heden

openbalkstempel
1959-heden

Brauwartstempel
ca 1983-heden

Met de naamsverandering van "Diemerbrug" in "Diemen" in 1959 moeten ook de poststempels worden aangepast. Er worden 3 nieuwe "openbalkstempels" in gebruik genomen.

Een Lunapark te Diemen.

Binnen een dag of wat wordt te Diemen een Lunapark geopend, dat verre de verwachting zal overtreffen. Het geheel wordt geleid door den heer A. G. Giesen, die in dezen tijd van minste wat s'wiesing wil brengen in de beoefening, en waar velen een opbeuring noodig hebben, is een passend vermaak zeker zeer welkom.

preisen zijn laag gesteld, waardoor een elk kan profiteren. Er wordt nog hard gewerkt, omdat de opening spoedig kan plaats vinden en het publiek zal dan in dichte drommen toestroomen, om te genieten van de talrijke verrukkingen, die het Lunapark biedt.

Hier een drietal opsamen van het groote Luna-park te Diemen in aanbouw.

De heer Giesen heeft grootsche plannen en indien slechts een deel verwezenlijkt wordt, durven wij voorspellen, dat menigmaal vele genoechlijke uren zal in het mooie Lunapark te Diemen. De directie beschikt over een zeer groot terrein, hetwelk gemakkelijck per bus of per stoomtram is te bereiken. De entree-

De directie stelde onzen fotograaf welwillend in de gelegenheid enkele kiekken te maken, die wij hierbij reproduceeren. Wanneer het geheel straks voltooid is, komen wij op deze aangelegenheid weder terug. Intusschen zij geconstateerd, dat de exploitatie in wisselende handen is van den heer Giesen.

GENOEGELIJK VERMAAK "Het Leven Geïllustreerd" zaterdag 20 juni 1931

Zwem- en Zonnebad „Diemerplas” geopend.

Op zeer feestelijke wijze is het Zwem- en Zonnebad „Diemerplas” te Diemen Zaterdagmiddag geopend door den burgemeester Mr. A. J. de Wolff. Verschillende sprekers hebben bij deze gelegenheid het woord gevoerd en allen waren het er over eens, dat „Diemerplas” een inrichting is, die wedijveren kan met de mooiste en de beste in den lande. Het initiatief ging uit van den directeur, den heer H. J. A. Kashem te Diemen,

die alle eer heeft van zijn werk. Als pachter van het restaurant en de buffetten tradt op de heer A. Stegman, die op dit gebied zeker geen onbekende is. Wie aan de zwemsport doet en niet afkeerig is van een zonnebad, is in „Diemerplas” welkom. Ook zij, die van een rustig tijt houden, kunnen hier genieten van de vrije natuur. Een goed buffet zorgt voor de rest. Serate klein consumptie tegen zeer billijken prijs.

Het fraaie Zwem- en Zonnebad „Diemerplas” (boven) te Diemen is dezer dagen geopend. Bij deze gelegenheid voerde o.m. Diemen's burgemeester, Mr. A. J. de Wolff, het woord (rechts). Voorts, links, een foto van den directeur, den heer H. J. A. Kashem, in gesprek met den pachter der buffetten, den heer A. Stegman.

7 juni 1934

1903

1940

Duivendrechtse genoten 's zomers mee van het Lunapark en het zwem- en zonnebad met de Diemenezen (personen die in Diemen werden geboren) of Diemenaren (inwoners van Diemen, wiens wieg ooit elders stond) én in de wintermaanden volop van de ijspret.

Archief Van Walbeek

Duivendrechtse trokken via deze laan naar de Diemer Voetbal en Atletiek Vereniging D.V.A.V. (1931). De ijsclub zette bij vorst de velden onder water tot groot genoegen van de (Duivendrechtse) jeugd. Ijspret is een tophit bij ontmoetingen met Oud-Duivendrechtse. In verband met de bebouwing van Diemen-Zuid diende de club in 1967 de velden aan de Ouderkerkerlaan te verlaten.

Oud-Duivendrechtser Ig Vermeulen mijmert in december 2007:

Roempie trappen, slierten en een natpoot.

In onze jeugd kwam het nog weleens voor dat het ijs zo dik lag dat het tijd werd om de schaatsen eens van de vliering te halen en om paren met links en rechts te vormen.

Het ontbrekende kon dan wel ergens geleend worden, maar dat lukte niet altijd.

Schaatsbandjes was een steeds terugkerend drama Het duurde vaak nog geen halve dag of je hakbandje was gebroken en dan maakte je een rare smak.

Meestal was vader dan in de vorstverlet, dus 's avonds was het dan wel weer gemaakt. Bot waren de schaatsen altijd maar "Daar leer je het wel beste mee!" werd dan gezegd. Men had het geld niet of het kwam niet in je op dat ze ook welgeslepen konden worden, en...waar kon je dat laten doen?

Stevige schaatsbanden kon je bij v.d. Kroon kopen van fris, stevig, oranje lint.

Om schaatsen te leren gingen we meestal naar de overkant naar het slotje bij Vrolijk niet zover van huis (Tamarindestraat) en daar rommelde je maar wat. Je stond meestal naast je schaatsen maar je vermaakte je prima, als je maar niet al té koud werd. Je bleef vaak op het ijs tot het donker werd.

Echte schaatskleding was er toen niet bij. Je ging met de kleren die je normaal 's winters droeg.

Een muts of pet, die je moeder je thuis over je oren trok, was op de hoek van de straat al af want je vond het 'stom'.

Sneeuw was wel altijd leuk. En sleeën op het ijs ging ook wel maar dat was vervelend voor de echte schaatsers. Voor dat echte schaatsen moest je op de "venster" zijn. "Venster" zeiden wij, waar Venser bedoeld werd.

Op de Venser, een lekker breed stuk voor lange slagen, werd goed gereden, alleen niet door ons: wij kwamen niet verder dan wat krabbelen.

Dat echt goede rijden deden wel de jongelui, meestal jonge boeren en boerenmeiden, die 's winters natuurlijk niet zoveel om handen hadden. Zij gingen zwieren en vooral "slierten".

Zwieren was iets vooral voor de iets ouderen, maar slierten had iets spectaculairs, hiervoor had je een man of twintig, vijftwintig nodig. Jongens en meisjes was het leukste want men moest elkaar van achteren stevig vasthouden en dan zo hard mogelijk naar voren rijden. Waarna - als de gang er in zat - de voorste met een draai stopte zodat de rest een enorme zwiep kreeg. En de laatste van de sliert zo hard ging dat hij de kant op gegooid werd en met schaatsen en al het vege lijf moest zien te redden. Voor alle andere schaatsers was het gevaarlijk want alles wat in de buurt kwam werd finaal van het ijs weggevaagd. Dat er schaatswedstrijden gehouden werden kan ik mij niet herinneren.

Wij maakten wel tochtjes over slootjes naar Diemen of op de schaats naar school of de Kloosterstraat.

Als het ging dooien gingen wij "roempie trappen", wat betekende dat als je met je laatste pas van het ijs afstapte je dan extra hard op het ijs stampte zodat er op den duur een wak ontstond.

Bij school had je nog een stuk Venser waar ze toen op het laatst over de losse schotsen naar de overkant liepen. Maar dat deden dan wel altijd de lichtste en handigste jongens (de Clementjes).

Als je uitgleed had je een zogenaamd "natpak". Wij waren niet handig genoeg. Dus vaak pech.

Ooit bij het van het ijs stappen liep ik een "natpoot" op.

Het was vóór schooltijd en de zaak moest echt droog zijn vóór de school begon.

Wij werkten vaak na schooltijd bij bakker Wolffenbuttelt en daar werden nu voor schooltijd de natte spullen op de bakplaat gelegd en mooi droog gebakken.

In die jaren droegen wij wel klompen want schoenen waren prijzig. Als je dan 's winters in de sneeuw liep bleef de sneeuw onder de klompen vastplakken. Als je ermee doorliep en je liet de sneeuw eronder zitten was het wel 15 cm hoog. Als er dan van een kant een stuk afbrak liep je behoorlijk ongelijk. Dat was wel komisch maar ook ongemakkelijk.

Ig bij boer Vrolijk op het ijs.

Op het hoofd een alpinopet ("pinopet" zeiden wij) met op de voorkant de Nederlandse leeuw, een embleem van een militaire tenue.

De sjaal is gebreid van wol van een luchtmachtkleur grijs/blauw van een uitgehaalde soldatentruil.

De jas was donker marine blauw van wollige stof en door moeder zelf genaaid.

Moeder maakte ook de broek van luchtmachtstof zonder enig model met elastiek in de taille. Hier heb ik klompen aan.

De slee is van betonijzer, een zelfbedacht model en loeizwaar. De houten latjes zijn van grenenhout en gemaakt van hout uit de Gooische Tram. Vader Vermeulen (Dirk) had van dat hout ook een wieg gemaakt.

Wij kregen tegen de kerst gelukkig een zak of doos met kleding en voedsel om de winter door te komen. Vader had veel vorstverlet.

De gekregen kleding voor ons gezin was niet altijd geschikt maar wel altijd zeer welkom. Zo heb ik wel met wat wij zeiden "meidenonderbroeken" rondgelopen.

Weesperkarspel is een voormalige gemeente in Noord-Holland, waarin onder meer Zuid- en Oost-Duivendrecht en de vroegere gemeente Bijlmermeer lagen. Foto uit archief Van Walbeek:

Het einde van de Rijksstraatweg in het zuiden van Duivendrecht. Rechts ligt Weesperkarspel.

De gemeente Weesperkarspel was omgeven door de gemeenten Diemen, Muiden, Weesp, Naarden, Ankeveen, Nigtevecht, Abcoude en Ouder-Amstel. Na de opheffing op 1 augustus 1966 werd het grondgebied verdeeld over de gemeenten Weesp (1767 ha, 3159 personen), 's-Graveland (306 ha, 481 personen), Amsterdam (2084 ha, 2662 personen) en Naarden (155 ha, 0 personen).

De Amsterdamse wijk BIJLMERMEER ligt gedeeltelijk op het voormalige gebied van Weesperkarspel; de ontwikkeling van die stadsuitbreiding was de voornaamste reden om de gemeente op te heffen.

De Bijlmer bestaat ruim 40 jaar. December 1966 ging de eerste paal de grond in "van de wijk van de toekomst", de Bijlmermeer. Het antwoord op de woningnood van en een nieuwe uitbreidingswijk voor Amsterdam. Ooit de gemeente Bijlmer, met een eigen wapen (links) en nu 40 jaar later het Stadsdeel Amsterdam-Zuidoost.

In het Algemeen Uitbreidingsplan (AUP) voor Amsterdam, dat in 1935 werd opgesteld werd nog alleen uitgegaan van een stadsgroei naar het westen en zuiden, maar begin jaren zestig werd al duidelijk dat Amsterdam de grenzen van de stad en de grenzen van het AUP moest overschrijden. In 1957 zag de Gedeputeerde Staten van Noord-Holland een mogelijkheid voor huisvesting van 100.000 mensen in de Zuidoostlob. De vraag was toen waar de Zuidoostlob bestuurlijk moest worden ondergebracht. Deze bestuurlijke touwtrekkerij is bekend geworden als "de Bijlmerkwesitie". Op 27 oktober 1964 beslist de Tweede Kamer uiteindelijk dat de Bijlmermeer aan Amsterdam moet worden toegewezen. De minister (J. Smallebroek) verzette zich ertegen en daardoor werd een compromis bereikt: de Bijlmermeer werd vanaf 1-8-1966 voor twaalf jaar aan Amsterdam toegewezen met toestemming om 25.000 woningen te bouwen. Oostelijk Weesperkarspel kwam aan Weesp. De bestuurlijke organisatie van de Bijlmermeer bleef twintig jaar punt van discussie. In maart 1987 werd de Bijlmermeer samen met Gaasperdam ondergebracht bij stadsdeelraad Zuidoost.

59 JAAR BIJLMERMEER

Ik ben geboren in Duivendrecht in December 1948.

Door de aanleg van de A2, gingen de kinderen in de zomer om te zwemmen niet naar Ouderkerk, maar naar het Abcouder Meer. De kruising met de A2 was te gevaarlijk in verband met de op- en afritten. En het meer bij Abcoude was ook schoner dan het water in de Bullewijk. Na afloop van de school had mijn moeder al mijn zwembroek tussen een handdoek onder de snelbinders van de fiets gedaan, en ik kreeg ook soms 5 centen mee voor een lekkernij. Om kwart voor vier reden we dan met vele jongens en meisjes naar Abcoude. Het was zo'n half uurtje fietsen. Ik woonde tegenover de Urbanuskerk, die er nog staat, dus al spoedig fietste je door de polders. Eerst het viaduct onderdoor, dit was de verbinding van Diemen naar Ouderkerk en verder. Het heet nog steeds de Burg. Stramanweg. Rondom dat viaduct speelden we ook veel.

Er stond een A.N.W.B bordje met eronder hangend een bordje in oranje met Amsterdam erop. Overblijfsel van de Olympische Spelen van 1928 in Amsterdam. Overal in Nederland had je deze borden.

Daarna had je aan je rechterhand het fort – hier staat nu de Arena. Aan je linkerhand had je een weggetje dat naar de Bijlmerringkade ging. Ik heb daar met Ome Teun Beukeboom nog melk uitgevent. Aan die kade lag ook een voetbalveld van HBNO: Hoge Bijlmer ???. Je moest via een trap een heel eind naar beneden om het veld te bereiken. Dat kleine weggetje kwam een stukje verderop weer uit op de Rijksstraatweg, die liep langs de ringvaart.

Foto: Lammert van der Vaart

Strandvliet

Gebouwd in 1750.
Rijksstraatweg 110,
oude nummering.
Afgebroken in het jaar
1972 (besluit van juli
1970) om plaats te
maken voor de metro
Werd bewoond door
familie Van der Vaart.
Links: Beukeboom
Rijksstraatweg 112

Aan je rechterzijde veel boerderijen en links in de Bijlmer uitgestrekte weilanden met koeien. Ook stond daar aan de linkerkant een grote boerderij. Deze heeft men verplaatst naar het Gein, vlakbij het Wilhelmina bruggetje. Ik vind die boerderij 'Bijlmerlust' daar een beetje misplaatst. Ik mis de ruimte erom heen.

De ringvaart ging op een gegeven moment weer naar links en de Rijksstraatweg liep door richting Abcoude. Ook aan deze ringvaart weer vele boerderijen en aan het water veel riet en wilgen. Ook hier woonden jongens en meisjes die in Duivendrecht naar school gingen.

Gek hoor, maar je kon aan ze ruiken of ze van een boerderij, slagerij of melkboer kwamen. Maar ik fietste door en kruiste de spoorbaan Amsterdam-Utrecht. Aan je rechterkant had je 2 weggetjes waaronder de Zwetskade. Hier stonden een paar armtierige huisjes. Ik geloof ook een café. Dit moet nu ongeveer op de hoogte van het AMC geweest zijn.

Ik heb nog steeds contact met een klasgenote, die hier geboren is. Carla kan zich nog goed herinneren dat ze op de fiets naar het viaduct over de A2 ging en daar ging kijken naar het verkeer. Af en toe kwam er een auto voorbij. Moet je nu kijken !!

Uiteindelijk kwam je dan bij het meer, waar het zwembad was met duiktoren, balk en vlot in het water en allemaal houten vlonders en witte badhokjes. Pure waterpret!

Zo rond 6 uur was ik dan weer thuis. Dan had moeder het eten klaar.

Het was een fantastisch gebied voor een kleine jongen. Spelen op de boerderij en ook slootje springen. Dan kwam je smerig thuis, moeder was kwaad, maar spoelde mij schoon met water uit de put. Ook in de winter was het leuk hier. Vanuit huis liep ik de tuin door en kwam op een klein slootje die naar de Venser leidde. De Venser was een brede sloot, die in de richting van de Weesper trekvaart ging. Heerlijk schaatsgebied. We konden schaatsen naar Abcoude en de Botshol. Er waren vele schaatstochten. Ik kan me de winter van 1962/63 nog goed herinneren. Er was zoveel sneeuw gevallen wat zich door de wind opgehoogd had tot een berg. De bus van Amsterdam naar Utrecht kon niet verder. Dit was op de hoogte van de huidige Kruidenommegang. Ik kon een week niet naar school in Amsterdam, waar de jongens van buiten "boeren" genoemd werden.

Maar...toen kwam dat nare Amsterdam in het begin van de zestiger jaren met dat drijfzand. Het werd opgespoten vanuit de Vinkeveense Plassen en de Bijlmermeer veranderde in een grote zandvlakte. Wel leuk om in dat drijfzand te spelen. Je zakte weg, maar je kon er toch weer uitkomen. Maar de polder verdween helaas hierdoor. Zie de achterpagina van dit blad.

Kleine jongens worden groot en in 1972 ging ik wonen in het centrum van de stad. Maar sinds juli 2006 ben ik weer terug in de Bijlmer. "back to my roots" .....Ik vind het erg prettig hier en ook dat Multi Culti spreekt me wel aan. Hoeveel nationaliteiten heb ik al niet gesproken hier. En geen last van auto en brommer lawaai meer. De vogels hoor ik hier nu. Ik waan me in het Gaasperpark als of op de Veluwe. Je ziet hier geen huizen, zoals in de parken in het centrum. Bomen, ruisend riet, water.....wanneer er meer uitgestrekte weilanden zouden zijn zou ik me bijna weer een klein jongetje voelen.

Ik vind het jammer dat er een aantal historische fouten gemaakt zijn. Bijvoorbeeld het station Strandvliet is vernoemd naar een boerderij die pal naast de Sint Urbanuskerk stond, precies waar nu dat verkeerd geplande NS station Duivendrecht staat.

Mijn opa en oma woonden op de Diemerlaan. (oude verbindingsweg tussen Ouderkerk en Diemen). De ene kant van de laan lag in Ouder-Amstel en de andere kant in Weesperkarspel, waar opa en oma woonden. Mijn moeder moest dus helemaal "voor de wet" in Weesp trouwen. In Diemen heet deze laan Ouderkerkerlaan, maar in de Venserpolder is hier helemaal niets meer van te zien. Ik probeer deze plek te achterhalen, maar zelfs kaarten bij het Gemeente Archief helpen niet en Ouder-Amstel weet ook van niets. Ouder-Amstel heeft Duivendrecht altijd als een melkkoe gezien.....slopen, slopen dat konden ze wel.

Hoeveel prachtige boerderijen zijn verloren gegaan. Een paar hadden best goed gestaan tussen de nieuwbouw. Gelukkig blijven de twee naast de kerk nog staan en ook een stukje verder nog de boerderij van Kolk.

Ik maak me wel zorgen over het verdwijnen van het Hollandse landschap. Overal die glazen gebouwen naast de rijkswegen en die Vinx-locaties en geluidschermen. Geen verschillen meer waar je dan ook ter wereld bent..... Vreselijk. Het Groene Hart wordt ook maar steeds kleiner. Laat de lammetjes, de koeien, de schapen toch vrolijk door de weiden lopen. Mooie vergezichten met die oer-Hollandse luchten. Ik ben in vele landen geweest, maar als Hollander blijf je toch van dit landschap houden. De Bijlmer is opgeslokt door Amsterdam, maar laat het Groene Hart toch voor het nageslacht behouden blijven.

Er is heel veranderd hier de laatste veertig jaar.....Kees Bieshaar.

BIJLMERMEER FILOSOFIE Kenmerkend voor dit stadsdeel was de vele natuur en de scheiding van de verschillende verkeersstromen. De woon- en leefideologie uit de jaren 60 was: licht, lucht en groen voor arm en rijk. Volledige scheiding van de functies wonen, werken, recreëren en vervoer werden opgenomen in het bestemmingsplan. Het ontwerp van de Bijlmer is gebaseerd op 'De moderne stad', moderne architectuurideeën vastgelegd o.l.v. de Zwitserse architect Le Corbusier en in 1941 gepubliceerd in het Charter van Athene.

VERNIEUWINGEN BIJLMERMEER

Overall in Nederland staan hoogbouwflats, maar nergens zoveel bij elkaar als in de Bijlmermeer: 30 gebouwen met daarin 13.000 woningen.

Alle idealen ten spijt over de vorming van een leefbare, groene, moderne en van alle gemakken voorziene wijk, kreeg de Bijlmer in de jaren tachtig de naam een onleefbare, ongezellige en onveilige wijk te zijn. Een aantal probleemgebieden in de oude hoogbouw zijn nu nog aan te wijzen, maar het stadsdeel- en gemeentebestuur moeten er van alles aan om doen om de veiligheid en de leefbaarheid als geheel te verbeteren. In 1992 is een vernieuwingsoperatie op gang gekomen. De vernieuwing steunt op drie pijlers: ruimtelijke vernieuwing, sociaaleconomische vernieuwing en verbetering van het leefklimaat van de omgeving. Het gevolg is wel helaas dat er nogal wat groen sneuvelt.

Een van de wegen die gevolgd zijn om de Bijlmermeer een vriendelijker karakter te geven, is het bewerkstelligen van een afwisselende bouw: drieduizend van de dertienduizend hoogbouwwoonwoningen zijn gesloopt en vervangen door laagbouw in uiteenlopende klasse prijs- en huurwoningen. Het plan "huisje boompje beestje" op de oude locatie van Geinwijk rekent voorgoed af met de woon- en leefideologie uit de jaren 60.

Het 'centrum van Zuidoost' komt geheel rond het station Bijlmer te liggen en omvat het Winkelcentrum De Amsterdamse Poort, de evenementenaccommodaties, en het stadion Amsterdam ArenA. De bouwbedrijvigheid in dit gebied is groot, er wordt bijvoorbeeld een groot uitgaanscentrum met een Music Drôme verwacht. Begin 2008 start de bouw van de 150 meter hoge woontoren op de kop van de Arena Boulevard in Amsterdam Zuid Oost. De woontoren is een bijzonder gebouw. Kenmerkend zijn de verspringende verdiepingen. Van veraf zal de toren zich tonen als landmark voor het Arenagebied. De gevels worden uitgevoerd in glas. De bouw van de woontoren duurt circa 3 jaar. De verkoop van de appartementen start anderhalf jaar na de start van de bouw. Na Rotterdam (150m) en Tilburg (135m) krijgt nu ook Amsterdam (150m) haar eigen 'hoogste' woontoren. De verwachting is dat de eerste bewoners in het najaar van 2010 de glazen toren kunnen betrekken.

De redactie bezocht in het kader van deze uitgave ODS in november 2007 in het Nederlands Architectuurinstituut in Rotterdam de tentoonstelling "1:500 Ontwerp Heesterveld". Naast het presenteren van de zes ontwerpen gaf de tentoonstelling aan de hand van krantenartikelen, bouwtekeningen, foto's en film een introductie op de Bijlmermeer toen, nu en later.

Archief: Familie Tetteroo

Deze foto (ca. 1947) heeft jarenlang in de hal van de Sint Joannesschool gehangen.

De trotse dames zijn:

1.Hannie Tetteroo	7. ??	12.Corrie Spruit
2.De heer Berenschot	8. Annie Boom	13.Annie Handsteden
3.Corrie de Kwant	9.Jannie Beukeboom	14.Truus Meyer
4.Bep Ruigrok	10.Corrie van Breukelen	15. Tiny Balvert
6.Tiny Stoop	11.Rietje Beukenboom	16.Jopie Beukenboom

Archief: A.Bekemaschool

1950 De Sint Joannesschool aan de Rijksstraatweg krijgt een opbouw

(WETENSW-) AARDIGHEDEN

Een nieuw museum in de buurt: Op de Nieuwe Oosterbegraafplaats is het Nederlands Uitvaart Museum "Tot Zover" sinds kort geopend voor publiek. Het biedt naast de expositieruimtes ook een museumwinkel, een bibliotheek en het (museum) café Roosenburgh, dat ook vrij toegankelijk is voor bezoekers van De Nieuwe Ooster.

Leendert Dros, voorzitter van de Stichting Oud-Duivendrecht, heeft met goed gevolg afgelopen najaar deelgenomen aan de Cursus Ruimtelijke Ordening 2007 van Milieufederatie Noord-Holland en Milieucentrum Amsterdam. De nieuwe Wet Ruimtelijke Ordening WRO gaat naar verwachting 01-07-2008 in. In onze gemeente liggen nu de Structuurvisie en het bestemmingsplan Duivendrecht voor. Het nu al veelbesproken Centrumplan: 21 februari 2008.

De SOD is verheugd dat de gemeenteraad een zienswijze van de Stichting honoreert en het pand aan de Rijksstraatweg 114 "het gevangenisse" bij de vaststelling van het bestemmingsplan Duivendrecht een maatschappelijk-culturele bestemming gegeven heeft.

De op 22 juni 1953 in Duivendrecht geboren Wim Eijk werd op 11 december 2007 door paus Benedictus XVI tot aartsbisschop van Utrecht benoemd en op 26 januari 2008 officieel geïnstalleerd. Op blz. 52 / 53 van ODS, 1^e jaargang nr. 4 deel 1, juni 2006 haalt Mgr. Eijk herinneren op aan zijn jeugdijaren in Duivendrecht en aan de Sint Urbanuskerk.

De heer en mevrouw Hogen-Bakker zijn ruim zestig jaar een (h)echt-paar. Proficiat!

Het Coöperatief Fonds van de Rabobank heeft de SOD ten behoeve van het secretariaat en de ledenadministratie van ODS een laptop geschonken. Alle oude foto's en verhalen die wij binnen kregen en krijgen over de historie van Duivendrecht zijn daar opgeslagen om tot nummers van ODS verwerkt te worden. Het mailadres is nu: st.oud-duivendrecht@planet.nl Big Brother, de pc-afdeling bij ontwerpstudio - drukkerij Schaap & Zandvliet, Dorpsplein 26 heeft voor de installatie gezorgd en de werking van Windows Vista uitgelegd.

De Historische Kring Diemen is een enthousiaste vereniging die zich bezig houdt met de geschiedenis van Diemen. Over de rijke geschiedenis van Diemen valt veel te vertellen. Daarvan staat inmiddels al het een en ander te boek, of valt na te lezen in het tijdschrift van de in 1991 opgerichte Historische Kring Diemen. Veel wetenswaardigheden liggen echter nog besloten in de archieven van het Gemeente Archief Diemen. De leden van de Historische Kring Diemen zien het als hun taak al deze historische schatten te ontsluiten, te bestuderen, op te tekenen en te publiceren om ze aan de vergetelheid te onttrekken.

Zie de uitgebreide website: <http://www.historischekringdiemen.nl/>

Bij <http://www.geheugenvanoost.nl/> vindt u een schat aan verhalen over de buurten van Oost.

De rijksmonumentwaardige Sint Urbanuskerk aan de Rijksstraatweg is duidelijk aan restauratie toe. Zo wil men o.a. het oude kerkorgel vervangen. Als bijdrage in de kosten daarvoor heeft Jopie Euwe met het Nieuwkoopse Kamerkoor Tricinium in december 2007 een benefietconcert in de kerk gegeven. Daarnaast heeft de oud-voorzitter van de SOD van het Coöperatief Fonds van de Rabobank een subsidie van 2500 euro toegezegd gekregen voor de aanschaf van een ander kerkorgel.

Op Open Monumentendag 2008, op za 13 en zo 14 september, zal alles draaien om Sporen.

HOE U KUNT BIJDRAGEN

Als abonnee op het blad Oud-Duivendrechtse Saecken betaalt u per nummer een **minimale bijdrage van € 1,50 per nummer**.

Bij de postabonnees de bijdrage voor het blad en de extra de portokosten.

Het geld dat u meer over kunt/wilt maken komt ten goede aan de Stichting Oud-Duivendrecht.

Het aantal abonnees stijgt nog steeds en onze penningmeester ziet graag dat u de bijdrage voor het blad Oud-Duivendrechtse Saecken overmaakt op het rekeningnummer van de SOD:

**Postbank nr.7875172 t.n.v. de Stichting Oud-Duivendrecht
Mw. J.E. Pieneman – de Jonge, Kloosterstraat 22, 1115 BL Duivendrecht**

Voor de abonnees, die ODS via TNT ontvangen, komen naast de drukkosten voor het blad de portokosten er nog bij. U kunt zelf op de wikkel zien hoeveel euro er aan zegels geplakt is.

Wilt u bij de mededelingen op de overschrijving duidelijk vermelden **voor welk afzonderlijk nummer u betaalt**. Bijvoorbeeld: nummer 1, februari 2008..

Het is ook mogelijk om één bedrag en/of donatie **per jaar** te storten op de rekening van de Stichting. U ontvangt er minimaal 3 nummers van ODS per jaar voor terug.

Voor abonnees die het gewend zijn om de bijdrage in de drukkosten en hun donatie in een **envelopje** in de brievenbus te doen bij de redactieleden of bij de penningmeester: dat kan nog steeds. Wilt u svp op de envelop **uw naam** vermelden en **voor welk nummer u betaalt**.

Voor de losse nummers, die u ophaalt bij de bibliotheek in Ouderkerk of Duivendrecht of in het Gemeentelijk Historisch Museum, betaalt u rechtstreeks aan de balie.

Voor abonnementen, adviezen, opmerkingen en suggesties kunt u terecht bij de redactie:

Jo Blom
't Ven 2
1115 HB Duivendrecht
T 0206909023
M 0622521536

Ans Quirijnen
Waddenland 41
1115 XD Duivendrecht
T 0206992574
E st.oud-duivendrecht@planet.nl

Als u met Uw verhalen en/of foto's een bijdrage wilt leveren aan Oud-Duivendrechtse Saecken en/of DE WAAIER in de bibliotheek op het Dorpsplein kunt u ook terecht bij de redactie van ODS. In de wisselende panelen van de WAAIER vindt u steeds nieuwe aspecten van de historie van Duivendrecht.

Wilt u met een (eigen) groep wandelen in Duivendrecht, langs de historische objecten die in Duivendrecht nog bewaard gebleven zijn? Neem dan contact op met Jo Blom. Met haar kunt u bespreken waar uw interesse naar uit gaat.

40 jaar geleden begon de bouw van de Bijlmer zoals wij deze nu kennen. Voor die tijd bestond dit gebied voornamelijk uit weilanden en boerderijen. Op een aantal namen van pleinen, parken en flats na, is er bijna niets dat nog verwijst naar de geschiedenis van deze plek.

De foto's uit de jaren '50 en '60 van de vorige eeuw op de achterpagina van dit nummer ODS geven een beeld van de Bijlmer in die tijd. Het lijkt een andere wereld. *Archief: Kees Bieshaar.*

“Binnen en buiten de Banne van Duivendrecht”

Grenscorrectie 2006 Amsterdam - Ouder-Amstel

Van Ouder-Amstel naar Amsterdam: 49,51 ha.
Van Amsterdam naar Ouder-Amstel: 9,30 ha.
Per saldo raakte Ouder-Amstel 40,21 ha kwijt.

HERINDELINGEN

Begin **1921** annexeerde Amsterdam de Duivendrechtse kade tot de brug, de Omval en de oostelijke Amsteloever tot de in 1921 afgebrande watermolen aan de Binnenweg (de latere jeugdherberg *De Weideheuvel*). Hierdoor werden 523 personen Amsterdammers. In **1967** verloor Ouder-Amstel 118 personen en 256 hectaren aan Amsterdam. 1 april **1977** was er een grenswijziging tussen Diemen en Ouder-Amstel. Januari **1978** won Ouder-Amstel één hectare van Amsterdam, vijf hectaren van Diemen en verloor één hectare aan Diemen.

Begin **2006** gaf Ouder-Amstel 43 ha aan Amsterdam en kreeg er zeven terug. Zie kaart.

Ouder-Amstel heeft nu 2412 ha.

Grenscorrectie ter plaatse van de Amsterdam Arena

Bij het metrostation Strandvliet loopt de nieuwe gemeentegrens vanaf de bestaande gemeentegrens langs de onderkant van het noordelijke landhoofd van het metrostation Strandvliet tot aan een lijn die haaks staat op deze lijn en op 60 meter uit de rand van het metroviaduct Strandvliet ligt. Deze lijn sluit aan op de bestaande gemeentegrens. Bij de oefenvelden van Ajax loopt de nieuwe gemeentegrens in het hart van de sloot, bij het parkeerterrein van het sportpark Strandvliet, dat evenwijdig loopt langs de oefenvelden van Ajax.

De nieuwe gemeentegrens sluit aan op de bestaande gemeentegrens en loopt tot aan de nieuwe gemeentegrens die ligt in het hart van de sloot rondom het sportpark Strandvliet. De nieuwe gemeentegrens in het hart van de sloot rondom sportpark Strandvliet sluit aan op de nieuwe gemeentegrens die ligt in het hart van de sloot langs de Loper; de aansluiting tussen deze twee grenzen loopt evenwijdig aan de brug over de sloot langs de Loper. De nieuwe gemeentegrens in het hart van de sloot langs de Loper sluit aan op de nieuwe gemeentegrens die ligt aan oostkant van de verharding van de Holterbergweg haaks op het viaduct Burgemeester Stramanweg/Holterbergweg en loopt via de zijkant van het viaduct Burgemeester Stramanweg tot aan de bestaande gemeentegrens.

Grenscorrectie ter plaatse van bedrijventerrein Weespertrekvaart-Zuid

De aansluiting van de nieuwe gemeentegrens op de bestaande gemeentegrens loopt via de zijkant van de brug nummer 1267 tot aan de kant beschoeiing zuidkant Weespertrekvaart. Via de kant beschoeiing sluit deze aan op de nieuwe gemeentegrens die loopt langs een talud onder het viaduct van de zuidelijke afslag van de ringweg A 10 zuid. De nieuwe gemeentegrens onder het viaduct sluit aan op de nieuwe gemeentegrens die loopt langs een talud aan de zuidkant ringweg A 10 zuid. De nieuwe gemeentegrens loopt verder onder de ringweg A10 zuid langs de oostkant van de ondersteuning van het viaduct, deze sluit aan op de nieuwe gemeentegrens die loopt op 2,5 meter ten noorden van de kadastrale grens langs het gebouw Joop Geesinkweg nummer 999.

Deze sluit vervolgens aan op de nieuwe gemeentegrens die loopt langs de gebouwen aan de westkant van de H.J.E. Wenkebachweg. Via de stoeprand tussen het zuidelijke fietspad en het zuidelijke voetpad aan de H.J.E. Wenkebachweg loopt de nieuwe gemeentegrens tot aan de oostelijke kadastergrens bij het gebouw H.J.E. Wenkebachweg nummer 46. De nieuwe gemeentegrens volgt de kadastergrens tot aan de noordelijke zijkant van de H.J.E. Wenkebachweg ter plaatse van nummer 70 en loopt via de noordelijke zijkant weg tot teen talud metro spoorbaan.

Grenscorrectie ter plaatse van Amstel Business Park

Vanaf het talud metrospoorbaan in het bedrijventerrein Weespertrekvaart-zuid kruist de nieuwe gemeentegrens de spoorbaan Amsterdam-Utrecht en gaat langs de zuidkant van het metrospoor op 2,75 meter uit het hart van het spoor richting Centraalstation Amsterdam. Via de zuidelijke kant van het metroviaduct over de Spaklerweg gaat de nieuwe gemeentegrens langs de teen van het talud van het westelijke landhoofd aan de Spaklerweg en sluit aan op de nieuwe gemeentegrens die loopt langs de zuidkant van het metrospoor op 5,25 meter uit hart van het spoor richting Centraalstation Amsterdam.

De nieuwe gemeentegrens loopt dan langs de zuidkant van het metroviaduct van het station Overamstel via een verbindingslijn tussen de zijkant metroviaduct Overamstel en zijkant metroviaduct over de rijksweg A2. Via de zuidkant van het metroviaduct over de rijksweg A2 sluit de nieuwe gemeentegrens aan op de nieuwe gemeentegrens die loopt in het hart van de middenberm van de rijksweg A2. De aansluiting met de bestaande gemeentegrens wordt gevormd door de nieuwe gemeentegrens die ligt in het hart van de sloot langs het talud van het fietsviaduct over rijksweg A2.

AMI ?!

Onderstaand deel van de A2, het bord 'Amsterdam' in de middenberm en de reclamezuil met de tekst 'I Amsterdam' bevinden zich in Ouder-Amstel.

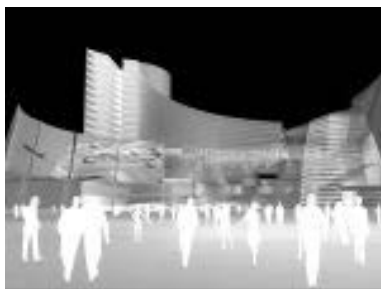
Bron: Rob Veldhuyzen van Zanten, home.wanadoo.nl/sic onder Grenscorrectie.

Duivendrecht bestaat uit drie delen: het dorp, het industriegebied en de Duivendrechtse Polders

Schuin naast de ArenA zal een dynamische handelswijk verrijzen met showrooms, hotel, beurs- en conferentiefaciliteiten met horeca.

Het terrein van het toekomstige Handelshuis aan de Holterbergweg in de buurt van de Amsterdam Arena, is eigendom van de gemeente Amsterdam, maar ligt op het grondgebied van de gemeente Ouder-Amstel. Het Handelshuis biedt volgens de ontwikkelaar een voorziening die de regio nog niet heeft en levert ook een bijdrage aan de verdere ontwikkeling en veelzijdigheid van het Arenagebied. De komst van Endemol werd in december 2007 aangekondigd als een start voor de invulling van het 'Duivendrechtse Veld'. De creatieve bedrijvigheid sluit aan bij de vermaaksindustrie van Amsterdam Zuidoost. Het nieuwe trein-, bus- en metrostation Amsterdam Bijlmer/ArenA is één van de belangrijkste openbaar vervoer knooppunten in de regio met een rechtstreekse treinverbinding met Schiphol. Het nieuwe station verbindt het zaken- en uitgaanscentrum aan de westzijde met het woon- en winkelgebied aan de oostzijde van de spoorlijn Amsterdam-Utrecht. Wanneer de boulevard in zijn volle breedte doorloopt onder de sporen ontstaat er één totaal ArenABoulevardgebied dat zich uitstrekt van Villa ArenA tot en met de Amsterdamse Poort.

Wordt Verwacht: Het GETZ Entertainmentcenter. Een groots opgezet uitgaanscentrum met cultuur, leisure, horeca en entertainment op de locatie waar tot 2007 het tijdelijke theater Pepsi Stage was gevestigd.

De verwachting is dat het aantal bezoekers aan de ArenA Boulevard zal stijgen van 4,8 miljoen in 2004 tot ruim 9 miljoen na afronding van het GETZ project.